

HELLENISM OF ASIA MINOR AND PONTOS

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

THE ASIA MINOR AND PONTOS HELLENIC RESEARCH CENTER

AMPHRC

ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
A TEACHING GUIDE

Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας και του Πόντου

Οδηγός Διδασκαλίας

*Ελληνικό Κέντρο Έρευνας
Για την Μικρά Ασία και τον Πόντο*

Hellenism of Asia Minor and Pontus

A Teaching Guide

*The Asia Minor and
Pontos Hellenic Research Center, Inc.*

Εκδόθηκε από το Ελληνικό Κέντρο Έρευνας για τη Μικρά Ασία και τον Πόντο
Copyright ©2014

P.O. Box 6127
Bloomington, IL 60108-6127
www.hellenicresearchcenter.org
info@hellenicresearchcenter.org

Printed by Publisher's Graphics, LLC, Carol Stream, IL

Τυπώθηκε στις Η.Π.Α.

All rights reserved. This work is protected by federal copyright laws. No part of this work may be copied, adapted, distributed, or displayed without the express written consent of the Publisher.
However, you may share this document freely in part or in its entirety
for educational purposes only.

Photos and maps shown in this document are used according to the guidelines of "Fair Use" doctrine,
as they are used for nonprofit, educational purposes only.

Επιμέλεια από E. Dionesotes Woodlock
Σχεδιασμός Εξωφύλλου από Daniel Bell

Μετάφραση στα Ελληνικά -Γιάννη Κωνσταντινίδη

Published by The Asia Minor and Pontos Hellenic Research Center, Inc.
Copyright ©2014

P.O. Box 6127
Bloomington, IL 60108-6127
www.hellenicresearchcenter.org
info@hellenicresearchcenter.org

Printed by Publisher's Graphics, LLC, Carol Stream, IL

Printed in the United States of America

All rights reserved. This work is protected by federal copyright laws. No part of this work may be copied, adapted, distributed, or displayed without the express written consent of the Publisher.
However, you may share this document freely in part or in its entirety
for educational purposes only.

Photos and maps shown in this document are used according to the guidelines of "Fair Use" doctrine,
as they are used for nonprofit, educational purposes only.

Edited by E. Dionesotes Woodlock
Cover design by Daniel Bell

*Αυτό το βιβλίο είναι αφιερωμένο
στη μνήμη της Susan Stepan
που συγκέντρωσε το υλικό και
δημιούργησε το αρχικό κείμενο.*

*This book is dedicated
to the memory of Susan Stepan,
who gathered and drafted the initial text.*

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος: Σημείωση προς τον Εκπαιδευτικό Σχολείου Στοιχειώδους Εκπαίδευσης.....	7
Εισαγωγή.....	8- 14
Ελληνική Διασπορά στην Ανατολή: Από την Αρχαιότητα μέχρι τη Σύγχρονη Εποχή.....	8
Συνεισφορά στον Αμερικανικό Πολιτισμό και στη Γλώσσα.....	8- 12
Ερωτήσεις Ανασκόπησης.....	13-14
Οι Έλληνες και ο Ελληνισμός στην Μικρά Ασία (Ανατολία) και στον Πόντο.....	15- 20
Μετανάστευση στην Μικρά Ασία και τον Πόντο από την Ελλάδα.....	15
Μύθοι συνδεδεμένοι με την Ελληνική Παρουσία στη Μικρά Ασία και τον Πόντο.....	16- 19
Ερωτήσεις Ανασκόπησης.....	20
Αποικίες στην Μικρά Ασία (9^{ος} και 8^{ος} Αιώνας π.Χ.).....	21- 25
Πρώτες Πόλεις σε Παράλιες Περιοχές.....	21
Πρώτοι Στοχαστές της Αρχαιότητας.....	22- 23
Άλλοι Σημαντικοί Μεγάλοι Στοχαστές από τη Μίλητο.....	23
Μεγάλοι Έλληνες Στοχαστές από Άλλες Περιοχές της Μικράς Ασίας.....	24
Ερωτήσεις Ανασκόπησης	25
Βυζαντινή Εποχή (3^{ος} έως 15^{ος} Αιώνας μ.Χ.).....	26- 28
Εισαγωγή του Χριστιανισμού.....	26
Θρησκευτικοί Ηγέτες, Εκκλησίες και Άγιοι.....	27
Ερωτήσεις Ανασκόπησης	28
Οθωμανική Κατάκτηση (15^{ος} έως 19^{ος} Αιώνας μ.Χ.)	29- 31
Περιορισμοί και στερήσεις	29
Υποχρεωτικοί Εξισλαμισμοί	30
Το Κίνημα της Απελευθέρωσης.....	30
Ερωτήσεις Ανασκόπησης	31
Αρχές του 20ού Αιώνα (1908-1923)	32- 34
Καταστροφή των Χριστιανικών Κοινοτήτων στη Μικρά Ασία και τον Πόντο.....	32
Οι Έλληνες εκτοπίζονται από τις Πατρογονικές τους Εστίες	33
Ερωτήσεις Ανασκόπησης	34

Table of Contents

Preface: Note to Elementary School Instructor	7
Introduction.....	8-14
Greek Diaspora in the East: From Antiquity to Modern Times	8
Contributions to American Culture and Language	8-12
Review Questions	13-14
Greeks and Hellenism in Asia Minor (Anatolia) and Pontus	15-20
Migration to Asia Minor and Pontus from Greece.....	15
Myths Associated with the Greek Presence in Asian Minor and Pontus	16- 19
Review Questions	20
Settlements in Asia Minor (9th and 8th Centuries B.C.).....	21- 25
First Cities in Coastal Areas	21
First Thinkers of Antiquity	22-23
Other Important Great Thinkers from Miletos	23
Great Greek Thinkers from Other Areas of Asia Minor.....	24
Review Questions	25
The Byzantine Era (3rd to 14th Centuries A.D.)	26- 28
Introduction of Christianity	26
Religious Leaders, Churches, and Saints	27
Review Questions	28
Ottoman Conquest (14th to 19th Centuries A.D.)	29- 31
Restrictions and Hardships	29
Forced Conversions to Islam	30
Movement for Liberation	30
Review Questions	31
Early 20th Century (1908-1923).....	32- 34
Christian Communities in Asia Minor and Pontus Destroyed	32
Greeks Forced from Their Ancestral Land	33
Review Questions	34

Ο Βίαιος Εκτοπισμός και η Εγκατάσταση των Προσφύγων	35-41
Απέλαση από την Μικρά Ασία και τον Πόντο.....	35
Μαρτυρίες Επιζώντων.....	36-38
Οι πρόσφυγες στην Ελλάδα	38-39
Ημέρα Μνήμης.....	39
Ερωτήσεις Ανασκόπησης	40-41
Παράρτημα.....	42-44
Χρονολογία των Γεγονότων	42
Λεξιλόγιο	43
Προτεινόμενες Αναγνώσεις	44

Forced Removal and Refugee Settlements	35-41
Deportation from Asia Minor and Pontus.....	35
Survivors' Testimonies.....	36-38
Refugees in Greece.....	38-39
Day of Remembrance.....	39
Review Questions	40-41
Appendix.....	42-44
Chronology of Events.....	42
Vocabulary	43
Suggested Reading	44

Πρόλογος: Σημείωση προς τον Εκπαιδευτικό Σχολείου Στοιχειώδους Εκπαίδευσης

Αυτός ο οδηγός έχει σκοπό να προβάλλει μία σύντομη αναδρομή δίνοντας πληροφορίες σχετικές με τους Έλληνες στη Μικρά Ασία και στον Πόντο. Καλύπτει χρονολογικά τη μετακίνησή τους από την κυρίως Ελλάδα προς την δυτική ακτή της Μικράς Ασίας και τις ακτές της Μαύρης Θάλασσας περίπου 3.000 χρόνια πριν.

Αυτοί οι Έλληνες αποίκισαν και έκτισαν πόλεις σε όλη τη δυτική Μικρά Ασία κατά τη διάρκεια του 9^{ου} και 8^{ου} Αιώνα π.Χ. αλλά και κατά μήκος των ακτών της Μαύρης Θάλασσας. Έκτισαν αποικίες και πόλεις που έγιναν ο τόπος γέννησης της Λογοτεχνίας, της Φιλοσοφίας, της Αρχιτεκτονικής και της Επιστήμης.

Δημιούργησαν μια αυτοκρατορία η οποία διήρκεσε για πάνω από 1.000 χρόνια με έναν πολιτισμό που όμοιός του δεν υπήρξε την εποχή εκείνη. Ό,τι χρειάστηκε 2,5 χιλιετίες για να κτιστεί, πήρε μόνο 10 χρόνια για να καταστραφεί στις αρχές του περασμένου Αιώνα.

Οι δάσκαλοι και οι μαθητές ενθαρρύνονται στο να αποκτήσουν περισσότερες πληροφορίες από τις βιβλιοθήκες και διαδικτυακές πηγές. Συμβουλευτείτε τη σχετική βιβλιογραφία που βρίσκεται στο Παράρτημα του βιβλίου.

Preface: Note to the Elementary School Instructor

This guide is intended to provide brief background information on the Greeks of Asia Minor and Pontus (or Pontos). It covers their movement chronologically from mainland Greece to the western coast of Asia Minor and to the shores of the Black Sea some 3,000 years ago.

These Greeks colonized and built cities throughout western Asia Minor during the 9th and 8th centuries B.C. and along the Black Sea. They built settlements and cities that became the birthplace of literature, philosophy, architecture and science.

They created an empire that lasted over 1,000 years with a civilization unmatched by any of its contemporaries. What took 2.5 millennia to build, took 10 years to destroy at the beginning of the last century.

Teachers and students are encouraged to obtain more information from libraries and online sources. Be sure to refer to our Suggested Reading section listed in the Appendix.

Εισαγωγή

Η Ελληνική Διασπορά στην Ανατολή: Από την Αρχαιότητα έως τη Σύγχρονη Εποχή

Ελλάς είναι το Ελληνικό όνομα για το Greece, και Έλληνες είναι το πώς ονομάζουν τους εαυτούς τους οι κάτοικοι της Ελλάδας. Στην Αμερική, μας είναι γνωστοί με τους όρους «Greece» και «Greek». Ο Ελληνισμός είναι ένας γενικός όρος ο οποίος αναφέρεται στον Πολιτισμό, στα ήθη κι έθιμα και στην καλλιέργεια των Ελλήνων διαμέσω της Ιστορίας, περιλαμβανομένης και της σύγχρονης εποχής.

Οι Έλληνες σήμερα προέρχονται από την χώρα της Ελλάδας (δεξιά) στην νοτιοανατολική Ευρώπη κατά μήκος της Μεσογείου Θάλασσας. Αλλά μέχρι τις αρχές του 20^{ου} Αιώνα, Έλληνες επίσης ζούσαν σε Κοινότητες κατά μήκος των ακτών της Μαύρης Θάλασσας περισσότερο γνωστής ως Πόντος, μια περιοχή της Μικράς Ασίας (επίσης γνωστή ως Ανατολία). Η Ελληνική Αποίκηση αυτών των περιοχών πηγαίνει πίσω περίπου στο 1.000 π.Χ. Πριν μάθουμε σχετικά με τον Ελληνισμό της Μικράς Ασίας και του Πόντου, θα κάνουμε μια αναδρομή σε μερικές από τις συνεισφορές των Ελλήνων που επηρέασαν τις ζωές μας μέχρι σήμερα.

Η Ελλάδα θεωρείται η κοιτίδα του Δυτικού Πολιτισμού. Η δημοκρατική μορφή της κυβέρνησης, ο αθλητικός συναγωνισμός και οι σπουδές της Φιλοσοφίας, της Ιατρικής, των Μαθηματικών, της Λογοτεχνίας και το Δράμα, όλα προέρχονται από τους Έλληνες της αρχαίας εποχής.

Συνεισφορές στον Αμερικανικό Πολιτισμό και τη Γλώσσα

Δημοκρατία. Ο όρος προέρχεται από τη λέξη Δημοκρατία που σημαίνει η δύναμη των ανθρώπων. «Δήμος» σημαίνει οι άνθρωποι και «κράτος» σημαίνει δύναμη. Αυτό το πολιτικό σύστημα υπήρχε ήδη σε πολλές Ελληνικές πόλεις-κράτη, από τον 5^ο και 4^ο π.Χ. αιώνα. Στη σύγχρονη εποχή, η δημοκρατία εγγυάται ότι η πλειοψηφία θα διοικεί ενώ εξασφαλίζει ότι όλοι οι πολίτες θα απολαμβάνουν δικαιώματα και ελευθερία. Η δημοκρατική μορφή του πολιτεύματος είναι μόλις μία από τις πρακτικές που έχουμε υιοθετήσει από τους Έλληνες. Η λέξη «δημοκρατία» είναι μία από τις χιλιάδες Αγγλικές λέξεις που προέρχονται από τους Έλληνες.

Introduction

Greek Diaspora in the East: From Antiquity to Modern Times

Hellas is the Greek name for Greece, and Hellenes is what the people call themselves. In America, we are more familiar with the terms “Greece” and “Greek.” Hellenism is a general term that refers to the civilization, customs, and culture of the Hellenes or Greeks throughout history, including modern times.

Greek people today come from the country of Greece (left) in southeastern Europe along the shores of the Mediterranean Sea. But until the early 20th century, Greeks also lived in communities along the Black Sea coast, known as Pontus (Greek Pontos), a region of Asia Minor (also known as Anatolia) Greek colonization of these areas dates back to 1000 B.C. Before we learn about the Hellenism of Asia Minor and Pontus, we will review some of the contributions the Greek peoples have made to our lives today.

Greece is considered the cradle of Western Civilization. Our democratic form of government, athletic competition, and the studies of philosophy, medicine, mathematics, literature, and drama, all come from the early Greek people.

Contributions to American Culture and Language

Democracy. The term comes from δημοκρατία (*demokratia*-dē-mo-kra-te-a), power to the people. *Demos*- means “people” and *-kratos* is “power.” This political system existed in some Greek city-states, as early as the 5th and 4th centuries B.C. In modern times, democracy guarantees majority rule while ensuring that all citizens are granted rights and liberty. The democratic form of government is only one practice we adopted from the Greeks. The word “democracy” is one of thousands of English words that originated from Greek.

Λέξεις. Χρησιμοποιούμε ελληνικές λέξεις στο λόγο μας κάθε μέρα. Τα περισσότερα από τα μαθήματα του σχολείου έχουν ελληνική προέλευση: Μαθηματικά, Ιστορία, Φιλοσοφία, Γεωμετρία, Μουσική και Τεχνολογία, για παράδειγμα. Λέξεις με ελληνικές ρίζες βρίσκονται επίσης στην Ιατρική και στις επιστήμες. Οι Έλληνες ήταν οι πρώτοι που συνέλαβαν και ανέπτυξαν αυτές τις έννοιες. Επίσης ανέπτυξαν μεθόδους μελέτης με την παρατήρηση, την ταυτοποίηση, περιγραφή και οργάνωση των πραγμάτων και συμβάντων τα οποία έβλεπαν κάθε μέρα. Νέες λέξεις που χρησιμοποιούν δύο ή περισσότερες λέξεις με ελληνικές ρίζες, προθέματα και καταλήξεις, ακόμη μας βοηθούν να ταυτοποιήσουμε διάφορα πράγματα σήμερα.

Table 1. Medical Science

Προθέματα-καταλήξεις	Ορισμοί	Παραδείγματα
An- -esthesio	Χωρίς αίσθηση	H Anesthesia σε αφήνει δίχως αίσθηση
Kardi- -logos -ist	καρδιά μελέτη ειδικός	Cardiology είναι η μελέτη της καρδιάς Ο cardiologist είναι ο γιατρός που είναι ειδικός στην καρδιά
Derm- -log -ist	δέρμα μελέτη ειδικός	H Dermatology είναι η μελέτη του δέρματος. Ο dermatologist είναι ο γιατρός που είναι ειδικός στο δέρμα.
Ped- -iatric	παιδί εξάσκηση ιατρικής	Pediatrics είναι η ιατρική ειδικότητα που φροντίζει παιδιά.
Orth- -odont -ist	Ευθύς- ίσιος δόντι ειδικός	Ο orthodontist είναι ο γιατρός που είναι ειδικός να κάνει τα δόντια ίσια.
Rhin- -itis	Ρίνα- μύτη φλεγμονή	Ο rhinoceros έχει μεγάλη μύτη. Rhinitis είναι μία μύτη που έχει φλεγμονή (κάποια πάθηση)

Table 2. Other Areas

Προθέματα-καταλήξεις	Ορισμοί	Παραδείγματα
Archeo- -ology -ist	Αρχαίο μελέτη ειδικός	Archeology είναι η μελέτη πολύ παλαιών ανθρώπινων πολιτισμών. Ο archeologist είναι ο ειδικός που μελετάει τα αρχαία.
Geo- -graphy, -metry -meter	Γαία-Γη περιγραφή μέτρο	H Geography περιγράφει την επιφάνεια της γης. Η Geometry είναι κλάδος των Μαθηματικών που μετράει γωνίες, ευθείες και σχήματα. Εφευρέθηκε από έναν Έλληνα με το όνομα Ευκλείδης (Euclid).
Hex- -gonos	Εξ- έξι γωνία	Το hexagon έχει έξι πλευρές και έξι γωνίες. Είναι ένα σχήμα της Γεωμετρίας

Words. We use Greek words in our speech every day. Most of the school subject names are of Greek origin: mathematics, history, philosophy, geometry, music, and technology, for example. Words with Greek roots are also found in medicine and the sciences. The Greeks were the first to develop these concepts. They also developed methods of studying by observing, identifying, describing, and organizing things and events they saw every day. New words using two or more Greek roots, prefixes, and suffixes still help us identify things today.

Table 1. Medical Science

Prefixes- and -Suffixes	Definitions	Examples
An- -esthesio	without sensation	Anesthesia leaves you without sensation.
Kardi- -logos -ist	heart study of specialist	Cardiology is the study of the heart. A cardiologist is a doctor who specializes in the heart.
Derm- -log -ist	skin study of specialist	Dermatology is the study of the skin. A dermatologist is a doctor who specializes in the skin.
Ped- -iatric	child medical practice	Pediatrics is the medical specialty to treat children.
Orth- -odont -ist	straight tooth specialist	An orthodontist is the doctor who straightens the teeth.
Rhin- -itis	nose inflammation	A rhinoceros has a big nose. Rhinitis is your doctor's name for a stuffy nose.

Table 2. Other Areas

Prefixes- and -Suffixes	Definitions	Examples
Archeo- -ology -ist	ancient study of specialist	Archeology is the study of very old human cultures. An archeologist is the specialist who does the studies.
Geo- -graphy -meter	earth describe measure	Geography describes our earth's surface. Geometry is a branch of mathematics that measures angles, lines, and figures. It was invented by a Greek man named Euclid.
Hex- -gonos	six angled	A hexagon has six angled sides. It is one figure studied in geometry.

Table 2. Other Areas (Continued)

Προθέματα-καταλήξεις	Ορισμοί	Παραδείγματα
Octa- -gonos	οκτώ γωνία	Το octagon έχει οκτώ πλευρές και γωνίες. Τα σήματα στοπ είναι οκτάγωνα.
Hippo- -potamus	Ίππος- άλογο ποταμός	Ο hippopotamus βρίσκεται μέσα ή κοντά σε ποτάμια, άρα ίππος του ποταμού- «υποπόταμος»
Pachy- -derm	παχύ δέρμα	Ο elephant είναι ένα παχύδερμο το οποίο έχει παχύ δέρμα.

Τροφές. Πολλές από τις τροφές που απολαμβάνουμε προέρχονται από 4.000 χρόνια ελληνικής μαγειρικής (το πρώτο βιβλίο μαγειρικής γράφτηκε από τον Μιθαϊκό στα τέλη του 5^{ου} αιώνα π.Χ.). Η ελληνική μαγειρική είναι ο πρόδρομος της δυτικής διατροφής που ήρθε στην Αμερική μέσω της Ευρώπης. Αν και το δημοφιλές πιάτο με το φλεγόμενο τυρί, το **σαγανάκι**, είναι μια ελληνοαμερικανική εφεύρεση, βασίζεται σε παρασκευαστικές μεθόδους που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι Έλληνες. Σήμερα, τρώμε πολλές τροφές που οι αρχαίοι Έλληνες είχαν στην καθημερινή τους διατροφή.

Ελιές και ελαιόλαδο είναι ίσως οι πιο γνωστές από τις τροφές συνδεδεμένες με την Ελλάδα.

Το ψωμί «πίτα» είναι ένας τύπος ζυμωτού επίπεδου ψωμιού το οποίο συνοδεύει τα σάντουιτς μας με γύρο. Τα ψωμάκια αυτά χρησιμοποιούνται σε διάφορα πιάτα και σε γεμισμένα σάντουιτς που τρώμε σήμερα.

Γύρος είναι άλλη μία λέξη για τον κύκλο. Σκεφθείτε το μαγειρεμένο κρέας σε μία περιστρεφόμενη ράβδο που είναι τεμαχισμένο για το ψωμί πίτα. Οι αρχαίοι Έλληνες καλλιεργούσαν σιτάρι και χρησιμοποιούσαν μαγιά από κρασί για το «φούσκωμα» (για να κάνουν τη ζύμη να φουσκώσει δηλαδή), για να κάνουν ψωμιά παρόμοια με αυτά που αγοράζουμε σήμερα. Ζυμωτό ψωμί πουλιόταν στις ελληνικές αγορές ακόμα από τον 5^ο π.Χ. αιώνα.

Ορτύκια και κοτόπουλα εκτρέφονταν για τα αβγά. Τα αβγά μπορούσαν να μαγειρευτούν ή να χρησιμοποιηθούν σαν υλικά σε άλλα πιάτα, ακριβώς όπως κάνουμε και σήμερα.

Πρόβατα και κατσίκες εκτρέφονταν και για το γάλα αλλά και για το κρέας. Το γάλα το χρησιμοποιούσαν για να παρασκευάσουν διάφορες ποικιλίες από τυριά.

Table 2. Other Areas (Continued)

Prefixes- and -Suffixes	Definitions	Examples
Octa- -gonos	eight angled	An octagon has eight angled sides. Stop signs are octagons.
Hippo- -potamus	horse river	A hippopotamus is found in or near rivers, so it was called a “river horse.”
Pachy- -derm	thick skin	An elephant is a pachyderm, which has very thick skin.

Foods. Many foods we enjoy come from 4,000 years of Greek cooking (the first cookbook was written by Mithaikos in the late 5th century B.C.). Greek cooking is a forerunner of the Western diet that came to America through Europe. Though the popular flaming cheese dish, **saganaki**, is a Greek-American invention, it is based on preparation methods the ancient Greeks used. Today, we eat many foods the ancient Greeks had in their daily diet.

Olives and olive oil are probably the most well-known foods associated with Greece.

Pita bread is a very old type of leavened flat bread that is served with our gyros sandwiches. Pita “pockets” are used in various dishes and stuffed sandwiches we eat today.

Gyros is a Greek word for “circle.” Think of the meat cooking on a revolving spit that is sliced for our sandwich in pita bread. The ancient Greeks grew **wheat** and used **yeast** from wine production for leavening (causing dough to rise) to produce breads similar to what we buy today. Leavened bread was sold in Greek markets as early as the 5th century B.C.

Quail and chickens were raised for eggs. Eggs could be cooked and eaten or used as an ingredient in other dishes, just as we do today.

Sheep and goats were raised for both meat and milk. Milk was used to make many varieties of cheeses.

Τυρί, σκόρδο και κρεμμύδια ήταν από τις βασικές τροφές που κουβαλούσαν οι στρατιώτες και η καθιερωμένη διατροφή των αθλητών περιελάμβανε τυριά. Οι πρώτοι πρωταθλητές των Ολυμπιακών έτρωγαν ξερά σύκα και ψωμί μαζί με το τυρί τους αλλά αργότερα, ο δάσκαλος και προπονητής Πυθαγόρας διέταξε τους αθλητές του να προσθέσουν και το κρέας στη διατροφή τους. Οι Ολυμπιονίκες και τότε όπως και τώρα, ακολουθούσαν αυστηρούς κανόνες διατροφής. Στην αρχαία Ελλάδα, αυτό σήμαινε καθόλου γλυκά ή να πίνουν παγωμένο νερό και όχι πάρα πολύ κρασί.

Ο αθλητικός συναγωνισμός. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες άρχισαν περίπου το 776 π.Χ. και διεξάγονταν στην Ολυμπία στην Ελλάδα, στην πόλη από την οποία πήραν και το όνομά τους. Η προέλευσή τους δεν είναι γνωστή, αλλά ο μύθος και ο θρύλος μας προσφέρουν διάφορες υποθέσεις. Οι αγώνες μπορεί να άρχισαν σαν γιορτή για τον Πέλοπα που νίκησε τον βασιλιά Ολυμπία, και κέρδισε το χέρι της κόρης του και έτσι έγινε και αυτός βασιλιάς. Άλλος μύθος λέει ότι ο Ηρακλής, ένας ήρωας της ελληνικής μυθολογίας, κέρδισε έναν αγώνα δρόμου στην Ολυμπία και αξίωσε ο αγώνας αυτός να επαναλαμβάνεται κάθε τέσσερα χρόνια (μία Ολυμπιάδα δηλαδή). Σύμφωνα με μία άλλη εκδοχή, ο πατέρας όλων των Θεών στην Ελληνική μυθολογία, ο Ζεύς, άρχισε τη γιορτή όταν νίκησε τον προκάτοχό του (και πατέρα του), τιτάνα Κρόνο.

Στη μυθολογία, οι Έλληνες θεοί παρουσιάζονται να είναι λάτρεις των αθλημάτων. Οι αγώνες τιμούσαν τις αθλητικές δεξιότητες αλλά επίσης με αυτό τον τρόπο, προετοιμάζονταν οι συμμετέχοντες και για τις δεξιότητες στη μάχη: το τρέξιμο, η πάλη και η ρίψη του ακοντίου και του δίσκου.

Στους πρώτους αγώνες που ήταν ετήσιοι αγώνες δρόμου νεαρών γυναικών, συναγωνίζονταν οι μέλλουσες ιέρειες της θεάς Ήρας. Ο αγώνας ήταν γνωστός ως «στάδιον». Ήταν 180 με 240 μέτρα σε μήκος, όσο και το μήκος του σταδίου. Η λέξη που χρησιμοποιούμε stadium προέρχεται από αυτόν τον αγώνα του σταδίου. Όταν οι άνδρες άρχισαν να συμμετέχουν στους αγώνες, οι αποστάσεις έγιναν μεγαλύτερες, και από τον 5^ο και 4^ο αιώνα π.Χ., οι αγώνες πλέον προορίζονταν για άνδρες μόνο.

Οι αγώνες δρόμου έγιναν πιο δύσκολοι και πιο επικίνδυνοι. Οι αποστάσεις έγιναν μεγάλες παρόμοια με την απόσταση των σημερινών Μαραθωνίων δρόμων, και αργότερα οι αθλητές φορούσαν επίσης και πανοπλία η οποία είχε βάρος 50-60 λίβρες, κουβαλώντας ασπίδες και φορώντας κράνος. Άλλα αθλήματα προστέθηκαν στους Ολυμπιακούς αγώνες, περιλαμβανόμενων της πυγμαχίας, της πάλης, αρματοδρομίας, πένταθλου (πάλη, τρέξιμο, άλμα σε μήκος, ρίψη ακοντίου και ρίψη δίσκου), και του παγκράτιου, μια μονομαχία πλήρους επαφής που είναι όμοιο με τους σημερινούς αγώνες μεικτών πολεμικών τεχνών.

Cheese, garlic and onions were the basic foods that soldiers carried, and formal diets for athletes always included cheeses. Early Olympic champions ate dried figs and bread with their cheese, but later, gymnastics master and trainer Pythagoras ordered his athletes to add meat to their diets. Olympic champions, then as now, lived by strict diet rules. In ancient Greece, this meant no desserts or cold drinking water and not too much wine.

Athletic Competition. The Olympic Games began around 776 B.C. and were held in Olympia, Greece, the city they were named after. Their origin is not known, but legend and myth offer several suggestions. The games may have started as a festival to Pelops, who defeated King Olympia, won the hand of his daughter, and became king himself. Another myth tells us Hercules (*Herakles* in Greek), strongman in Greek mythology, won a race in Olympia and declared the race should be held every four years (an Olympiad). In another, the father of the deities in Greek mythology, Zeus, began the festival when he defeated his predecessor, the Titan Cronus.

In mythology, the Greek gods are portrayed as being very fond of sporting events. The games honored athletic skill but also trained participants in battle skills: running, wrestling, and javelin and discus throwing.

The very first games were annual foot races of young women, competing to be priestess for the goddess Hera. The race was known as a “stadion.” It was 180 to 240 meters long, the length of the stadium. Our word stadium is derived from this race. When men joined in the competitions, the races became longer, and by the 5th and 4th centuries B.C., the games were restricted to males only.

The running races became more difficult and dangerous. Race courses became longer, similar to our marathons of today, and later racers wore 50-60 pounds of armor, carried shields, and wore helmets. Other events were added to the Olympic games, including boxing, wrestling, chariot racing, pentathlons (wrestling, running, long jump, javelin throw, and discus throw), and the pankration, a full-contact combat sport event that is similar to the mixed martial arts competitions of today.

Μύθοι και Θρύλοι. Οι Έλληνες είναι πολύ γνωστοί για τις εκατοντάδες μύθους και θρύλους που πέρασαν από γενιά σε γενιά. Εκατοντάδες από αθάνατες και θνητές υπάρξεις αναδύθηκαν από τις φαντασίες των αρχαίων, και οι ήρωες και οι ιστορίες τους βοηθούσαν τους απλούς ανθρώπους να καταλάβουν τις δυσκολίες ή ευκολίες της ζωής και τους κανόνες ζωής στον κόσμο τους. Πολλά ονόματα και γεγονότα από την Ελληνική μυθολογία πέρασαν σε μας και χρησιμοποιούνται ακόμα και σήμερα.

Οι Κένταυροι. Αυτές οι μισοί άνθρωποι/μισοί άλογα υπάρξεις μπορούσαν να είναι είτε άγριοι και εγκληματικοί ή σοφοί και να βοηθούν. Πολύ συχνά εμφανίζονται σε βιβλία και ταινίες:

Στο Χάρι Πότερ εμφανίζονται τα μαγικά ευφυή τα οποία ζούν στο Απαγορευμένο Δάσος.

Στα Χρονικά της Νάρνια αναπαριστώνται ως ευγενή γενναία και πιστά πλάσματα.

Στις ταινίες Πόλεμος των Άστρων παρουσιάζονται ως άγρια και αδέξια πλάσματα-κένταυροι.

Στο φιλμ Fantasia παρουσιάζονται ως κινούμενες, πολύχρωμες υπάρξεις στην Πατερική Συμφωνία.

Ιάσων. Ο Ιάσων έψαχνε για το Χρυσόμαλλο Δέρας πλέοντας με το πλοίο του την Αργώ, μαζί με το πλήρωμά του, τους Αργοναύτες. Αυτή η ιστορία είναι ένα πολύ συνηθισμένο θέμα και υπήρξε το θέμα για δύο ταινίες, αλλά και έμπνευση για άλλες ιστορίες για ένα μακρύ ταξίδι σε αναζήτηση ενός αντικειμένου πολύ μεγάλης αξίας και στο τέλος να κερδίζεις μέσα από γενναίες πράξεις και εξυπνάδας. Ο μύθος σχετικά με τον Ιάσονα προέρχεται από τους Έλληνες που ζούσαν στη Μικρά Ασία. Περισσότερα για το μύθο του Ιάσονα και για το Χρυσόμαλλο Δέρας, δες στη σελίδα 16.

(Μέσα από αυτήν την περιήγηση στον Ελληνισμό, τον πολιτισμό των ελληνικών φυλών, στη Μικρά Ασία και στον Πόντο, πολλοί από τους όρους φαίνονται με την ελληνική τους ονομασία μέσα σε παρένθεση)

Αυτή η εστίαση στις ελληνικές φυλές της Μικράς Ασίας ξεκινάει από την μετανάστευσή τους από την κυρίως Ελλάδα μέχρι τις περιοχές κατά μήκος της Μαύρης Θάλασσας.

Myths and Legends. The Greeks are well known for the hundreds of myths and legends that were passed down from generation to generation. Hundreds of immortal and mortal beings emerged from the imaginations of the ancients, and the heroes and their stories helped people understand the ups and downs of life and the rules of living in their world. Many names and events from Greek mythology have come down to us and are still in use today.

Centaurs. These half man/half horse beings could be either wild and cruel or wise and helpful. They often appear in books and movies:

Harry Potter works feature magical, intelligent creatures that live in the Forbidden Forest.

The Chronicles of Narnia novels often depict noble, brave, and loyal creatures.

Star Wars films and books feature a race of both fierce and clumsy centaurs.

Fantasia film offers friendly animated, multicolored beings in the Pastoral Symphony.

Jason. Jason searched for the Golden Fleece aboard his ship, the Argo, with his crew, the Argonauts. This story has been the subject of two films, but, stories of a long and difficult journey in search of something of great value, and winning it through bravery and cleverness is an often-used theme. The myth about Jason comes from the Greeks who lived in Asia Minor. For more on the myth of Jason and the Golden Fleece, see page 16.

Throughout this overview of Hellenism, the culture of the Greek peoples, in Asia Minor and Pontus, many terms are shown with their Greek words in parentheses.

This focus on the Greek peoples in Asia Minor takes us from their migration out of mainland Greece to the lands along the Black Sea.

Ερωτήσεις ανασκόπησης

1. Με δικά σας λόγια, εξηγήστε την έννοια της δημοκρατίας.

---

2. Ποια δύο είδη γιατρών θα μπορούσαν να επισκεφτούν πολλά από τα μικρά παιδιά;

---

3. Ποιες τροφές μπορούν να περιληφθούν σε ένα τυπικό Ελληνικό γεύμα; Ποιες από αυτές τις τροφές τις έχετε δοκιμάσει;

---

4. Από πού πήραν την ονομασία τους οι Ολυμπιακοί Αγώνες;

Review Questions

1. In your own words, explain the meaning of democracy.

---

2. What two types of doctors might many children see?

---

3. What foods might be included in a typical Greek meal? Which of these foods have you tried?

---

4. Where did the Olympics get its name?

---

5. Ποιους σκοπούς εξυπηρετούσαν οι Ελληνικοί μύθοι; Γιατί τους έλεγαν;

---

6. Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι η μεγαλύτερη συνεισφορά της αρχαίας Ελλάδας στον Αμερικανικό Πολιτισμό και γιατί;

---

5. What purposes did the Greek myths serve? Why were they told?

---

6. In your opinion, what is the greatest contribution of ancient Greece to American culture and why?

Οι Έλληνες και ο Ελληνισμός στη Μικρά Ασία (Ανατολία) και στον Πόντο

Η Μετανάστευση στη Μικρά Ασία και τον Πόντο από την Ελλάδα

Περίπου από το 2000 μέχρι το 1000 π.Χ., τρεις φυλές ανθρώπων μετακινήθηκαν από την βόρεια Ευρώπη στην κυρίως Ελλάδα. Πρώτα ήρθαν οι Ίωνες, μετά οι Αχαιοί και τελευταίοι οι Δωριείς.

Περίπου το 1050 π.Χ., όταν οι Δωριείς εισέβαλαν στην κυρίως Ελλάδα, οι Ίωνες που ζούσαν κοντά στην πόλη της Αττικής έφυγαν. Διέσχισαν το Αιγαίο Πέλαγος και αποίκισαν τη δυτική ακτή της Μικράς Ασίας, επίσης γνωστή ως Ανατολία.

Η παράκτια Μικρά Ασία προσέφερε ένα ήπιο κλίμα με φυσικά λιμάνια, γόνιμες πεδιάδες που διασχίζονταν από δύο ποταμούς και ήταν μια αξιόλογη περιοχή κατά μήκος παραδοσιακών εμπορικών διαδρομών Ανατολής-Δύσης. Οι αποικίες αυτές έγιναν οι πρώτες στην ιστορία πόλεις-κράτη

Στον 9^ο και 8^ο αιώνα π.Χ., οι Έλληνες συνέχισαν να αφήνουν την κυρίως Ελλάδα και έκτισαν αποικίες και στη συνέχεια πόλεις σε όλη την δυτική Μικρά Ασία και κατά μήκος των ακτών της Μαύρης Θάλασσας

Αργότερα, το 667 π.Χ. Έλληνες έφτασαν από την πόλη των Μεγάρων κοντά στην Αθήνα, με τον ηγέτη τους Βύζαντα, αφού έπλευσαν κατά μήκος του βορειανατολικού Αιγαίου και ίδρυσαν την πόλη του Βυζαντίου η οποία πολύ αργότερα θα μετονομαζόταν σε Κωνσταντινούπολη, την πρωτεύουσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Αργότερα, το 667 π.Χ. Έλληνες έφτασαν από την πόλη των Μεγάρων κοντά στην Αθήνα, με τον ηγέτη τους Βύζαντα, αφού έπλευσαν κατά μήκος του βορειανατολικού Αιγαίου και ίδρυσαν την πόλη του Βυζαντίου η οποία πολύ αργότερα θα μετονομαζόταν σε Κωνσταντινούπολη, την πρωτεύουσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Θα μάθουμε περισσότερα για αυτές τις ομάδες των ανθρώπων, αρχίζοντας με τους Έλληνες που εγκαταστάθηκαν στην Μικρά Ασία και κατά μήκος των ακτών της Μαύρης Θάλασσας.

Το ελληνικό όνομα για τη Μαύρη Θάλασσα, Εύξεινος Πόντος ή απλά Πόντος στα ελληνικά σημαίνει «φιλόξενη θάλασσα». Πριν την έλευση των Ελλήνων, η Μαύρη Θάλασσα ήταν γνωστή ότι ήταν αφιλόξενη ή επικίνδυνη επειδή ήταν δύσκολη να πλοηγηθεί και πολεμικές φυλές ζούσαν κατά μήκος των ακτών της. Οι Έλληνες άποικοι έφεραν τάξη και πολιτισμό στην περιοχή. Έκτισαν εμπορικά λιμάνια στις πόλεις κατά μήκος των ακτών της Κολχίδας. Η Κολχίδα σήμερα είναι μέρος της Δημοκρατίας της Γεωργίας και βρίσκεται ανατολικά της ελληνικής πόλης της Τραπεζούντας, κάποτε η πιο ανατολική ελληνική εμπορική πόλη και τώρα πλέον μέρος της Τουρκίας. Οι Έλληνες σε αυτές τις περιοχές όχι μόνο συνεισέφεραν στον πλούτο της Ελληνικής μυθολογίας αλλά επίσης ήταν ιδρυτές σε πολλούς τομείς της επιστήμης, των μαθηματικών και της φιλοσοφίας.

Greeks and Hellenism in Asia Minor (Anatolia) and Pontus

Migration to Asia Minor and Pontus from Greece

From around 2000 until 1000 B.C., three tribes of people moved from northern Europe to the mainland of Greece. First came the Ionians, then the Achaeans, and last the Dorians.

Around 1050 B.C., when the Dorian tribes invaded mainland Greece, the Ionians who lived near the city of Attica left. They crossed the Aegean Sea and colonized the western coast of Asia Minor (Μικρά Ασία), also known as Anatolia (in English, “East”).

Coastal Asia Minor offered a mild climate with natural harbors, fertile valleys fed by two rivers, and a valuable location along traditional east-west trade routes. The settlements became history’s first city-states.

In the 9th and 8th centuries B.C., Greeks continued to leave the mainland, and build settlements and then cities throughout western Asia Minor and along the coast of the Black Sea.

Later, in 667 B.C., Greeks from the city of Megara near Athens, with their leader, Byzas, sailed northeast across the Aegean Sea and founded the city of Byzantium, which much later would be renamed Constantinople, the capital of the Byzantine Empire.

Later, in 667 B.C., Greeks from the city of Megara near Athens, with their leader, Byzas, sailed northeast across the Aegean Sea and founded the city of Byzantium, which much later would be renamed Constantinople, the capital of the Byzantine Empire.

We will learn more about both these groups of peoples, beginning with the Greeks who settled in Asia Minor along the Black Sea.

The Greek name for the Black Sea, Euxineus Pontos (Εύξεινος Πόντος) or simply Πόντος (Pontus), in Greek means “hospitable sea.” Before the Greeks arrived, the Black Sea was known to be inhospitable—or dangerous—because it was difficult to navigate and warrior tribes lived along its shores. The Greek colonists brought order and civilization to the area. They built trading ports in cities along the Colchis (Κολχίς) coast. Colchis today is part of the Republic of Georgia and is east of the ancient Greek city of Trebizond (Greek Trapezus or Trapezous), once the farthest east Greek trading city and now part of Turkey. The Greeks in these areas not only contributed to the wealth of Greek mythology but also were founders of many disciplines in science, mathematics, and philosophy.

Μύθοι συνδεδεμένοι με την Ελληνική Παρουσία στη Μικρά Ασία και στον Πόντο

Ο Ιάσων και το Χρυσόμαλλο Δέρας

Ο μύθος του Ιάσωνα και η αναζήτηση του Χρυσόμαλλου Δέρατος προέρχεται από τη Μικρά Ασία. Αυτός ο μύθος μας λέει ότι οι Έλληνες ήταν ένα τμήμα των εμπορικών διαδρομών και του χρυσού και των μετάλλων από τα ορυχεία της Μικράς Ασίας.

Το χρυσόμαλλο δέρας μπορεί να αντιπροσωπεύει τον βασιλιά επειδή ο Ιάσων έπρεπε να το βρει και να επιστρέψει τον θρόνο στον κατάλληλο ηγέτη του. Είναι επίσης γνωστό ότι τα δέρματα από τα πρόβατα χρησιμοποιούνταν για να μαζέψουν το χρυσό από τα ποτάμια και τα ρυάκια. Τα δέρματα κρεμιούνταν για να στεγνώσουν και οι νιφάδες του χρυσού κτενίζονταν προς τα έξω. Οι πρώτοι Έλληνες της Μικράς Ασίας ήταν έξοχοι χρυσοχόοι. Το κριάρι (το χρυσόμαλλο δέρας ήταν δέρμα από κριάρι, δηλαδή αρσενικό πρόβατο) το ίδιο, μας πληροφορεί ότι τα πρόβατα εκτρέφονταν από τους ανθρώπους της εποχής.

Ο Θρύλος λέει ότι τον 13^ο αιώνα π.Χ., ο Αθάμας, βασιλιάς της Βοιωτίας (και θεός του Ιάσωνα), βαρέθηκε την πρώτη του γυναίκα Νεφέλη και πήρε δεύτερη γυναίκα την πριγκίπισσα Ινώ. Η Ινώ ζήλευε τα παιδιά της Νεφέλης, τον γιό της Φρίξο και την κόρη της Έλλη, και έπεισε τον βασιλιά να σκοτώσει τα δίδυμα παιδιά του.

Πριν γίνει οποιοδήποτε κακό στα παιδιά, τα δίδυμα παιδιά σώθηκαν από ένα (ιπτάμενο) κριάρι με χρυσή προβιά το οποίο στάλθηκε από την μητέρα τους Νεφέλη. Κατά την διάρκεια της πτήσης τους προς ένα ασφαλές μέρος, η θνητή πριγκίπισσα Έλλη, δυστυχώς έπεσε στη θάλασσα. Πιστεύεται ότι την έσωσε ο Ποσειδών, θεός της θάλασσας που την μετέτρεψε σε θεά. Η θάλασσα του Ελλήσποντου (θάλασσα της Έλλης), που ενώνει το Αιγαίο πέλαγος με την Μαύρη Θάλασσα, πήρε το όνομά του από αυτήν.

Ο γιος της Νεφέλης, Φρίξος έζησε και προσγειώθηκε στην Κολχίδα.
Ο Φρίξος θυσίασε το κριάρι στον Δία και έδωσε το Χρυσόμαλλο Δέρας στον βασιλιά Αιήτη της Κολχίδας. Ο βασιλιάς το κρέμασε σε μία βελανιδιά όπου το φύλαγε ένας ακοίμητος δράκος.

Ο Φρίξος και η Έλλη διασχίζοντας τα στενά που χωρίζουν την Ευρώπη από την Ασία

Phrixos and Helle crossing the strait separating Europe and Asia, right.

Myths Associated with the Greek Presence in Asia Minor and Pontus

Jason and the Golden Fleece

The myth of Jason and the search for the Golden Fleece (Χρυσόμαλλον Δέρας) originated in Asia Minor. This myth tells us the Greeks were part of trading routes and mined gold and minerals throughout Asia Minor.

The Golden Fleece may represent the king because Jason needed to find it to return the throne to its proper ruler. It is also known that sheepskins were used to collect gold from rivers and streams. The fleeces were hung to dry and the gold flecks combed out. The early Greeks in Asia Minor were great goldsmiths. The ram itself may signify sheep farming by the people.

Legend says in the 13th century B.C., Athamas, King of Boeotia (and Jason's uncle), tired of his first wife, Nephele, and took a second wife, Princess Ino. Ino was jealous of Nephele's children, son Phrixos and daughter Helle, and convinced the king to kill the twins.

Before any harm came to the children, the twins were rescued by a ram with a golden fleece that was sent by their mother, Nephele. On the flight to safety, the mortal princess, Helle, unfortunately fell into the sea. It is believed she was rescued by Poseidon (Ποσειδών), God of the Sea who transformed her into a goddess. The Hellespont Sea, which bridges the Aegean and Black Seas and separates Europe from Asia, is named after her.

Son Phrixos lived and landed in Colchis. Phrixos sacrificed the ram to Zeus and gave the Golden Fleece to King Aeetes of Colchis. The king hung it on an oak tree where a sleepless dragon guarded it.

Ο πατέρας του Ιάσωνα, Αίσων, ήταν ο νόμιμος βασιλιάς της Θεσσαλίας, αλλά ο κατά το ήμισυ αδερφός του Πελίας, τον φυλάκισε σε μια δυνατή αρπάγη. Ο Πελίας φοβήθηκε ότι θα χάσει το θρόνο του από τον Αίσωνα και διέταξε να θανατωθούν όλοι οι συγγενείς του αδερφού του. Ο Ιάσων τον καιρό εκείνο ήταν μωρό και σώθηκε από κάποιες έξυπνες γυναίκες και γρήγορα έφυγε από το βασίλειο για να ανατραφεί τελικά από τον Χείρωνα, έναν φιλικό κένταυρο. Ένας μάντης (κάποιος που είχε την ικανότητα να προβλέπει το μέλλον), είπε στον Πελία ότι θα πρέπει να φοβάται τον άνδρα που φοράει ένα σανδάλι.

Πολλά χρόνια αργότερα, ο Ιάσων ο οποίος είχε επιστρέψει στο μεταξύ στο βασίλειο για να διεκδικήσει το θρόνο, έχασε ένα σανδάλι καθώς διέσχισε ένα ποτάμι. Τον έφεραν στον βασιλιά ως τον άνθρωπο που φορούσε μόνο ένα σανδάλι.

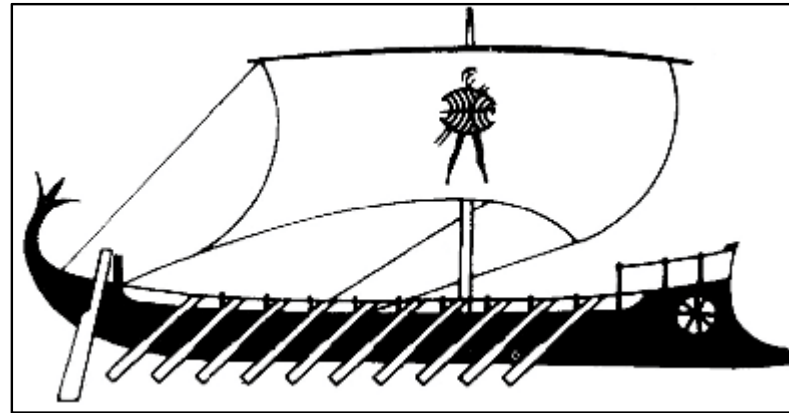
Φοβούμενος για το θρόνο του ο Πελίας, είπε ότι θα πρέπει να βρει και να φέρει πίσω το Χρυσόμαλλο Δέρας. Ο Πελίας πίστευε ότι ο Ιάσων δεν θα κατάφερνε στο να πάρει το Χρυσόμαλλο Δέρας από τον δράκο και ότι σε αυτή του την προσπάθεια θα σκοτωνόταν.

Ο Ιάσων σχημάτισε μια ομάδα από περίπου 50 ναύτες (Αργοναύτες) και ένα τεράστιο πλοίο που το ονόμασε Αργώ και έπλευσε με πορεία την Κολχίδα για να βρει το Χρυσόμαλλο Δέρας.

Όπως και όλες οι αναζητήσεις στη μυθολογία, το ταξίδι του Ιάσωνα και των Αργοναυτών ήταν γεμάτο με περιπέτειες. Σταμάτησαν σε αρκετά νησιά κατά διάρκεια του ταξιδιού, προκαλώντας φασαρίες σε κάποια και βοηθώντας σε άλλα. Στη Σαλμεδυσσό, για παράδειγμα, ο βασιλιάς Φινέας οδηγείτο αργά προς τη λιμοκτονία από τις Άρπιες, πλάσματα με σώμα πουλιού και κεφάλια γυναικας. Δύο Αργοναύτες (τα παιδιά του Βόρειου Ανέμου), κυνήγησαν τις Άρπιες τόσο μακριά ώστε να μη μπορούν να βλάψουν τον βασιλιά ποτέ ξανά. Για να τον ευχαριστήσει ο βασιλιάς Φινέας είπε στον Ιάσωνα το πώς θα φτάσει στο βασίλειο της Κολχίδας και του είπε το μυστικό πώς να περάσει ανάμεσα από τις Συμπληγάδες Πέτρες, δύο βράχους οι οποίοι συγκρούονταν μεταξύ τους και συνέθλιβαν κάθε πλοίο που προσπαθούσε να πλεύσει ανάμεσά τους.

Στην Κολχίδα, ο Ιάσων συνάντησε τον Αιήτη. Παρότι ο Φρίξος, γιος του βασιλιά Αθάμαντα της Βοιωτίας, ήταν από την ίδια πόλη με τον Ιάσωνα, και τον είχαν καλοδεχτεί όταν κατέφυγε στην Κολχίδα με το χρυσό κριάρι, ο Αιήτης δεν καλοδέχτηκε τον Ιάσωνα. Έδωσε στον Ιάσωνα τρία πολύ δύσκολα καθήκοντα (άθλοι) να κατορθώσει, πριν ο Ιάσων θα μπορούσε να φτάσει στο Χρυσόμαλλο Δέρας.

Jason's father, Aeson, was the rightful king of Thessaly, but his half-brother, Pelias, imprisoned Aeson in a power grab. Pelias feared that he would be overthrown and ordered all his half-brother's relatives to be killed. Jason was a baby at the time and was saved by some fast-thinking women and quickly left the kingdom to be raised by Chiron, a friendly centaur. An oracle (one who predicts the future) told Pelias he should be afraid of a man with one sandal.

Many years later, as Jason was returning to the kingdom to claim the throne, he lost one sandal in the river. He was brought to the king as a man wearing only one sandal.

Afraid for his throne, Pelias told Jason he would have to find and bring back the Golden Fleece. Pelias believed Jason could not succeed in taking the Golden Fleece from the dragon and would die in the pursuit.

Jason assembled a group of about 50 sailors (the Argonauts) and a huge ship called the Argo (above and right) and sailed toward Colchis to find the Golden Fleece.

As with all quests in mythology, the journey of Jason and the Argonauts was filled with adventure. They stopped at several islands along the way, causing trouble on some and being helpful on others. On Salmydessus, for example, the king was slowly being starved to death by Harpies, creatures with the bodies of birds and heads of women.

Two Argonauts (children of the North Wind) chased the Harpies far away so they could never hurt the king again. To thank him, King Phineas told Jason how to get to the kingdom of Colchis and gave him the secret of passing through the Symplegades, two rock cliffs that clashed together and crushed any ship attempting to sail between them.

In Colchis, Jason met King Aeetes. Though Phrixos, son of King Athamas of Boeotia, was from Jason's hometown and was welcomed when he flew to Colchis on the golden ram, Aeetes did not welcome Jason. He gave Jason three very difficult tasks before Jason could get to the Golden Fleece.

Τα τρία καθήκοντα (άθλοι) ήταν πολύ δύσκολα για τον Ιάσωνα, αλλά όπως συνήθως συμβαίνει στην Ελληνική μυθολογία, θεοί και θεές ήρθαν για να βοηθήσουν τον ήρωά τους. Έτσι η θεά Ήρα, κανόνισε ώστε η κόρη του βασιλιά Αιήτη, Μήδεια (δεξιά), να τον βοηθήσει με τους άθλους του με τις μαγικές δυνάμεις που διέθετε.

Πρώτα, έπρεπε να ενώσει σε ζυγό δύο ταύρους που έβγαζαν φλόγες από τη μύτη τους και να οργώσει ένα χωράφι. Η Μήδεια του έδωσε μια ειδική αλοιφή με την οποία κάλυψε το δέρμα του και τον προστάτευσε από το να καεί από τις φλόγες.

Ο δεύτερος άθλος ήταν να φυτέψει τα δόντια του δράκου στο χωράφι. Από τα δόντια του δράκου φύτρωσαν οπλισμένοι μαχητές, και η Μήδεια είπε πώς να τους νικήσει.

Τρίτος άθλος ήταν να περάσει από τον κοιμώμενο δράκο που προστάτευε την προβιά (το χρυσόμαλλο δέρασ δηλαδή). Στο δέντρο όπου κρεμόταν η προβιά, η Μήδεια έκανε το δράκο να κοιμηθεί με ένα φυτικό ποτό. Ο Ιάσων άρπαξε το Χρυσόμαλλο Δέρασ και μαζί με τη Μήδεια έτρεξε στην Αργώ και άνοιξε τα πανιά για την πατρίδα του.

Στην Ελληνική Μυθολογία, δεν τελειώνουν απαραίτητα όλα καλά, ακόμα και για έναν ήρωα, ειδικά αν κάνει να θυμώσει ένας θεός ή μια θεά. Παρά τα όσα η Μήδεια είχε κάνει για αυτόν και για το πλήρωμα της Αργούς, ο Ιάσων αποφάσισε να αθετήσει τον όρκο που έδωσε στη Μήδεια ότι θα την παντρευτεί και αρραβωνιάστηκε αντίθετα με την πριγκίπισσα Κρέουσα.

Η Μήδεια πήρε την εκδίκησή της σκοτώνοντας την πριγκίπισσα και τον πατέρα της, τον βασιλιά. Δραπέτευσε στην Αθήνα. Η θεά Ήρα δεν συγχώρεσε τον Ιάσωνα και τον καταράστηκε να πεθάνει μόνος, να συντριφτεί από το στέρνο της Αργούς καθώς κοιμόταν ακριβώς από κάτω.

*Hera, Queen of the Gods,
and Goddess of marriage, women, and birth*

The three tasks were too hard for Jason but, as often happened in Greek mythology, gods and goddesses came to help their hero. So, the goddess Hera arranged for the king's daughter, Medea (left), to help him with the tasks through her magical powers.

First, he had to yoke two fire-breathing oxen together and plow a field. Medea gave him a special salve that coated his skin and protected him from burning in the flames.

Second, he had to plant dragon's teeth in the field. The dragon's teeth grew up to be armed warriors, and Medea told him how to defeat them.

Third came the challenge of getting past the sleepless dragon that protected the fleece. At the tree where the fleece was hung, Medea put the dragon to sleep with an herbal potion. Jason grabbed the Golden Fleece, and he and Medea ran to the Argo and sailed for home.

In Greek mythology, all does not necessarily end well, even for a hero, especially if he makes a god or goddess angry. For all that Medea had done for him and the crew of the Argo, Jason decided to break his vow to marry her and became engaged to Princess Creusa instead.

Medea took out revenge on Jason by killing the princess and her father, the King. She fled to Athens. The goddess Hera did not forgive Jason and cursed him for breaking his promise. He died alone, crushed by the stern of the Argo as he slept under it.

Οι Αμαζόνες

Οι Αμαζόνες ήταν μια φυλή γυναικών που λέγεται ότι ζούσαν στον Πόντο και ίδρυσαν πολλές σημαντικές Ελληνικές πόλεις-λιμάνια, συμπεριλαμβανομένης της Σμύρνης στο Αιγαίο Πέλαγο, την Σινώπη και την Τραπεζούντα στη Μαύρη Θάλασσα.

Οι Αμαζόνες, δεξιά στην εικόνα, ήταν εξασκημένες στις τέχνες του πολέμου και να πολεμούν στην πλάτη του αλόγου με πολεμικά τσεκούρια και τόξα. Ο Μύθος των Αμαζόνων έχει κάποια βάση στην Ιστορία. Είναι γνωστό, για παράδειγμα, ότι σε κάποιους πολιτισμούς στην Μικρά Ασία, οι γυναίκες επίσης συμμετείχαν στις μάχες μαζί με τους άνδρες. Οι αμαζόνες πιστευόταν ότι ήταν νέες, όμορφες και θαρραλέες.

Οι Αμαζόνες ήταν επίσης μέρος ενός από τους πιο γνωστούς κλασικούς μύθους σχετικά με τους άθλους του **Ηρακλή** (στα δεξιά, ως παιδί που πολεμάει ένα φίδι). Ήταν δυνατός και γενναίος και έτσι έπρεπε να είναι επειδή η θεά Ήρα ήταν θυμωμένη μαζί του και ήταν αποφασισμένη να τον καταστρέψει.

Ο **Ηρακλής** ζούσε μια ειρηνική ζωή με τη γυναίκα του και τους τρεις γιους του όταν η Ήρα χτύπησε. Τον τρέλανε και τον ανάγκασε να σκοτώσει τους γιούς του. Όταν ξαναήρθε στα λογικά του και συνειδητοποίησε τι είχε κάνει, πήγε στην ιέρεια των Δελφών (Πυθία), και ρώτησε τι μπορούσε να κάνει για να εξιλεωθεί για αυτό το φριχτό έγκλημα που έκανε. Στάλθηκε να υπηρετήσει τον βασιλιά των Μυκηνών (Ευρυσθέας), ώστε να πραγματοποιήσει κάθε εργασία που ο βασιλιάς θα του ζητούσε.

Ο βασιλιάς φοβόταν τον Ηρακλή και του έδωσε ένα καθήκον στο οποίο πίστευε ότι θα σκοτωνόταν κι έτσι ο θρόνος του θα ήταν ασφαλής. Ο Ηρακλής όμως, τα κατάφερε και επέστρεψε σώος. Τώρα ο βασιλιάς έπρεπε έξυπνα να του αναθέτει τον ένα άθλο μετά από τον άλλο. Με κάθε ένα άθλο, ο βασιλιάς έλπιζε να ακούσει ότι ο Ηρακλής απέτυχε και πέθανε, αλλά κάθε φορά, αυτός τα κατάφερνε και επέστρεφε.

Ο ένατος άθλος τον έφερε στη γη των Αμαζόνων. Το βασίλειό τους το διοικούσε η βασίλισσα Ιπολύτη. Επιπρόσθετα με την πολεμική τους εκπαίδευση, οι Αμαζόνες ήταν επίσης πολύ καλές με την γεωργία και με το κυνήγι. Έφτιαχναν κράνη, ρούχα, ζώνες από δέρμα ζώων. Η ζώνη της Ιπολύτης πιστευόταν ότι ήταν μαγική διότι της είχε δοθεί από τον Άρη, τον θεό του Πολέμου. Ο Ηρακλής πολέμησε με τις Αμαζόνες διεκδικώντας την ζώνη της βασίλισσας και για να την φέρει για την κόρη του βασιλιά των Μυκηνών.

Η Ιπολύτη άρεσε τον Ηρακλή και προσφέρθηκε να του δώσει τη ζώνη, αλλά η Ήρα δεν ήθελε ένα ειρηνικό τέλος. Διέσπειρε ψέματα σε όλο το βασίλειο ότι ο Ηρακλής ήταν εκεί για να κλέψει την βασίλισσα, έτσι οι Αμαζόνες επιτέθηκαν στους πολεμιστές του και σ' αυτόν. Αυτός έπιασε την αδελφή της βασίλισσας και απείλησε ότι θα τη σκοτώσει εκτός κι αν άφηναν αυτόν και τους άνδρες του να φύγουν ελεύθερα μαζί με τη ζώνη. Οι Αμαζόνες έκαναν πίσω και οι εισβολείς έπλευσαν μακριά.

Amazons

The Amazons (Ἀμαζόνες) were a race of women said to have lived in Pontos and founded many important Greek port cities, including Smyrna on the Aegean Sea, and Sinope (Σινώπη) and Trabizond on the Black Sea.

The Amazons, left, were trained in the skills of war and to fight on horseback with battle axes and bows. The Amazon myth has a basis in history. It is known, for example, that in some cultures in Asia Minor, women went to battle along with men. Amazon women were believed to be young, beautiful, and courageous.

The Amazons were part of one of the most well-known classical myths about the labors of Hercules (right, as a boy fighting a snake). He was strong and brave, and he needed to be because the goddess Hera was angry with him and was determined to destroy him.

He was living a peaceful life with his wife and three sons when Hera struck. She made him insane and forced him to kill his sons. When he came to his senses and realized what he had done, he went to the priestess at Delphi and asked what he could do to atone for this terrible crime. He was sent into the service of the King of Mycenae to perform every labor the king asked of him.

The king was afraid of Hercules and gave him a task that he thought would kill him so his throne would be safe. Hercules, however, succeeded and returned safely. Now the king had to cleverly devise one labor after another. With each one, the king hoped to hear Hercules had failed and died, and each time, he succeeded and returned.

The ninth labor brought him to the land of the Amazons. Their kingdom was ruled by Queen Hippolyta. In addition to being trained warriors, the Amazons were skilled at agriculture and hunting. They made helmets, clothing, and girdles (a belt around the waist) from animal skins.

Hippolyta's girdle was believed to be magical because it was given to her by Ares, the God of War. Hercules went to war with the Amazons to claim the girdle and bring it back for the king's daughter.

The queen liked Hercules and offered to give him her girdle, but Hera did not want a peaceful ending. She spread lies throughout the kingdom that Hercules was there to steal the queen, so the Amazons went to war with him his warriors. He captured the queen's sister and threatened to kill her unless he and his men were free to leave with the girdle. The Amazons backed off, and the invaders sailed away.

Ερωτήσεις ανασκόπησης

1. Γιατί η παράκτια Μικρά Ασία ήταν ένα πολύ καλό μέρος για εγκατάσταση;

---

2. Τι σημαίνει Πόντος;

---

3. Πώς οι Έλληνες άποικοι βελτίωσαν την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας;

---

4. Πιστεύεις ότι ο Ιάσων ήταν ήρωας, ναι ή όχι; Εξήγησε γιατί.

---

5. Πώς η θεά Ήρα δημιούργησε πρόβλημα στους Ιάσωνα, Ηρακλή και στις Αμαζόνες;

Review Questions

1. Why was coastal Asia Minor a good place to settle?

---

2. What does “Pontus” mean?

---

3. How did Greek settlers improve the Black Sea area?

---

4. Do you think Jason was a hero, yes or no? Explain why.

---

5. How did the goddess Hera cause trouble for Jason, Hercules, and the Amazons?

Αποικίες στη Μικρά Ασία (9^{ος} και 8^{ος} Αιώνας π.Χ.)

Οι πρώτες πόλεις στις παράκτιες περιοχές

Αρχίζοντας περίπου το 1000 π.Χ., Ίωνες Έλληνες άποικοι ίδρυσαν αρκετές πόλεις στη δυτική ακτή της Μικράς Ασίας, αρχίζοντας κατά μήκος της Μεσογείου Θάλασσας και προχωρώντας κατά μήκος του Αιγαίου Πελάγους έως τη Μαύρη Θάλασσα. Στις φημισμένες πόλεις των Ιώνων περιλαμβάνονται η Μίλητος, η Έφεσος, η Φώκαια, η Σμύρνη και η Πέργαμος.

Από τον 8^ο αιώνα π.Χ., ήδη η Μίλητος ήταν η παλαιότερη και πιο δυνατή Ελληνική πόλη στη Μικρά Ασία και ήταν μια μεγάλη οικονομική και ναυτική δύναμη. Οι Μιλήσιοι ίδρυσαν περισσότερες αποικίες κατά μήκος της Μεσογείου και στη συνέχεια κινήθηκαν βόρεια στις ακτές του Ευξείνου Πόντου (Μαύρη Θάλασσα). Εμπορεύονταν ψάρια, γεωργικά προϊόντα και μεταλλεύματα, περιλαμβανομένων αργύρου, χρυσού, σιδήρου και χαλκού.

Σημαντικές πόλεις και κέντρα στην παράκτια περιοχή της Μαύρης Θάλασσας
(από το βιβλίο Οι Έλληνες και η Μαύρη Θάλασσα της Μαρίας Κορομηλά)

Major cities and centers in the coastal area of the Black Sea
(from the book *The Greeks and the Black Sea* by Marianna Koromila).

Το πρώτο κύμα αποίκων από τη Μίλητο ίδρυσε την πόλη της Σινώπης (785 π.Χ.), η οποία έγινε μέρος της πορείας που ακολουθούσαν τα εμπορικά καραβάνια και το ανατολικότερο λιμάνι του Πόντου. Οι Σινωπείς στη συνέχεια ίδρυσαν άλλες πόλεις, όπως η Αμισός, τα Κοτύωρα και η Τραπεζούντα (756 π.Χ.). Η Τραπεζούντα ήταν η πόλη-πύλη στον περίφημο Δρόμο του Μεταξιού, μήκους 7.000 μιλίων, μια σειρά από πορείες που κάλυπταν την Ασία, την Ευρώπη και την Αφρική και ήταν ένα πρώιμο τραπεζικό ή νομισματικό κέντρο.

Settlements in Asia Minor (9th and 8th Centuries B.C.)

First Cities in Coastal Areas

Beginning about 1000 B.C., Ionian Greek colonists founded several cities on the western coast of Asia Minor, beginning along the Mediterranean Sea and advancing along the Aegean Sea to the Black Sea. Well-known Ionian cities include Miletos, Ephesus, Phocaea, Smyrna, and Pergamum.

By the 8th century B.C., Miletos was the oldest and most powerful Greek city in Asia Minor and was a great economic and naval power. The Milesians established more colonies along the Mediterranean, and then moved north to the shores of the Euxine Pontus (Black Sea). They traded fish, farming products, and ores, including silver, gold, iron, and copper.

Major cities in Asia Minor.

Οι πλέον σημαντικές πόλεις στη Μικρά Ασία.

The first wave of settlers from Miletos founded the city of Sinope (785 B.C.), which became a route for trading caravans and the easternmost port city in Pontus. The Sinopeans then founded other cities, including Amisos, Kotyora, and Trabizond (756 B.C.). Trabizond was a gateway city to the famous 7,000-mile-long Silk Road, a series of trading routes that covered Asia, Europe, and Africa, and was an early banking or money trading center.

Οι Πρώτοι Στοχαστές της Αρχαιότητας

Οι πρώτοι μεγάλοι στοχαστές της αρχαιότητας έζησαν στη Μικρά Ασία. Δεν δέχονταν τις εξηγήσεις του κόσμου γύρω τους που προέρχονταν από τους μύθους και έψαχναν περισσότερο λογικές εξηγήσεις. Η δυτική φιλοσοφία και επιστήμη όπως τη γνωρίζουμε σήμερα αναδύθηκε από αυτούς τους γνήσιους στοχαστές.

Τη Μίλητο την έχουν αποκαλέσει τον γενέθλιο τόπο του σύγχρονου κόσμου. Ήταν ο τόπος του Θαλή, του «πατέρα της φιλοσοφίας» καθώς και των ακολούθων του Αναξίμανδρου και Αναξίμενη. Η πόλη ήταν η πρωτεύουσα της διανόησης και του εμπορίου του ελληνικού κόσμου έναν αιώνα πριν την Αθήνα. Η παρακάτω πληροφόρηση για αυτούς τους τρεις στοχαστές δίνει μια σύντομη ιδέα της συνεισφοράς τους στη φιλοσοφία και στην επιστήμη.

Ο Θαλής (Θαλής), (624-546 π.Χ.), αριστερά, ήταν ο πρώτος γνωστός φιλόσοφος από τους Έλληνες φιλοσόφους. Ενδιαφερόταν για κάθε τι γύρω του, περιλαμβανομένης της επιστήμης, των Μαθηματικών, της Γεωγραφίας, της Πολιτικής, της Αστρονομίας και της Ιστορίας. Ήταν ο πρώτος που διαχώρισε την έρευνα τους. Χρησιμοποίησε τη λογική και όχι τους μύθους για να εξηγήσει τον φυσικό κόσμο. Ήταν αυτός που πρώτος από τους Έλληνες μελέτησε την αστρονομία. Οι μέθοδοί του ήταν η βάση για τον τρόπο που μελετούμε την επιστήμη σήμερα.

Οι Έλληνες της Μικράς Ασίας εμπορεύονταν με άλλες Ελληνικές πόλεις-κράτη και με άλλες χώρες. Πολλές πόλεις-κράτη έγιναν πλούσιες και ήταν ικανές να υποστηρίξουν τις τέχνες, τις επιστήμες και τη φιλοσοφία.

Ο Θαλής μελέτησε τη Γεωμετρία στην Αίγυπτο, και όταν επέστρεψε στη Μίλητο, κατέπληξε τους φίλους του με τις μαθηματικές του ικανότητες. Μπορούσε εύκολα να υπολογίσει το πόσο μακριά ήταν ένα πλοίο μέσα στη θάλασσα από το σημείο στο οποίο βρισκόταν στη γη ή το πόσο ψηλή ήταν η πυραμίδα από τη σκιά την οποία σχημάτιζε. Παρόλη τη γνώση του, ήταν φτωχός και κάποιοι τον περιγελοῦσαν αφού αναρωτιούνταν πόσο χρήσιμη ήταν η γνώση του αφού δεν μπορούσε να πληρώσει το νοίκι του.

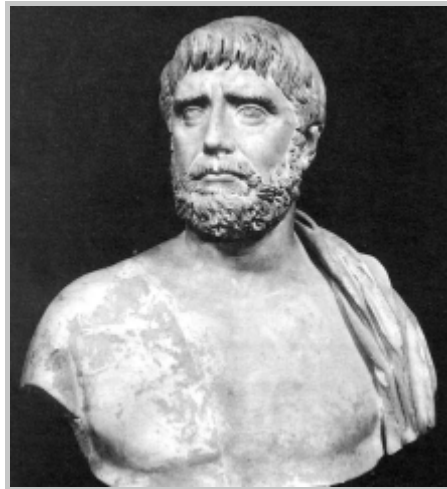
Ένα χειμώνα, έμαθε μέσα από την παρατήρησή του στα άστρα, ποια χρονιά στη συγκομιδή της ελιάς θα ήταν καλή, έτσι αγόρασε με τα λίγα χρήματα που είχε πρέσες ελιών σε χαμηλή τιμή. Όταν αργότερα προέκυψε ότι η συγκομιδή ήταν όπως την είχε προβλέψει, ήταν σε θέση να νοικιάσει τις πρέσες σε ψηλότερη τιμή και να κάνει μεγάλο κέρδος.

Έδειξε ότι η παρατήρηση και η λογική μπορούν να κάνουν κάποιον πλούσιο αλλά προτιμούσε να χρησιμοποιήσει τις ικανότητές του σε ακαδημαϊκές έρευνες και όχι σε εμπορικές ενασχολήσεις.

First Thinkers of Antiquity

The first great thinkers of antiquity lived in Asia Minor. They did not accept the explanations of the world around them that came from the myths and sought more sensible explanations. Western philosophy and science as we know it today emerged from these original thinkers.

Miletos (Miletos) has been called the birthplace of the modern world. It was home to Thales the “father of philosophy” as well as his followers Anaximander and Anaximenes. The city was the intellectual and business capital of the Greek world a century before Athens. The following information on these three thinkers gives you a brief idea of their contributions to philosophy and science.

Thales (Θαλής), (624-546 B.C.), left, was the first known Greek philosopher. He was interested in everything around him, including science, mathematics, geography, politics, astronomy, and history. He was the first to separate the study of the sciences from philosophy and from mythology. He used reason, not myths, to explain the natural world. He began the study of Greek astronomy. His methods became the basis for the way we study science today.

The Greeks of Asia Minor traded with other Greek city-states and other countries. Many city-states became wealthy and were able to support arts, sciences, and philosophy.

Thales studied geometry in Egypt, and when he returned to Miletos, he amazed his friends with his mathematical skills. He could easily calculate how far a ship was out at sea from where he was standing on land or how high a pyramid was from the shadow it cast. Even with all his knowledge, he was poor and was laughed at by some who wondered about the usefulness of wisdom when it could not pay the rent.

One winter, he learned through his observation of the stars that the year's olive harvest would be very good, so he took what little money he had and bought olive presses at a low price. When the harvest turned out as he predicted, he was able to rent out his olive presses at a higher price and make a large profit.

He showed observation and logic can make someone rich, but he preferred to use his abilities in academic studies and not business.

Ο Αναξίμανδρος (610-546 π.Χ.), δεξιά, ήταν μαθητής του Θαλή και όπως ο Θαλής, μελετούσε τις Επιστήμες, τα Μαθηματικά και τη Φιλοσοφία. Ο Αναξίμανδρος (Αναξίμανδρος) θεωρείται ο πρώτος επιστήμονας επειδή πραγματοποίησε το πρώτο γνωστό επιστημονικό πείραμα. Ήταν ο πρώτος που τύπωσε χάρτη του κόσμου και βελτίωσε την μελέτη της Γεωγραφίας.

Στην Αστρονομία, ήταν ο πρώτος που ταυτοποίησε τον ήλιο ως μια γιγάντια μάζα και συνειδητοποίησε το πόσο μακριά από τη Γη βρισκόταν. Ήταν ο πρώτος που παρουσίασε ένα «ανοιχτό» σύστημα όπου τα αστέρια και οι πλανήτες ήταν σε διαφορετικές αποστάσεις μεταξύ τους.

Ο Αναξίμενης (585-528 π.Χ.), δεξιά, ήταν ο τρίτος φιλόσοφος από τη Μίλητο, ήταν φίλος και μαθητής του Αναξίμανδρου. Πίστευε ότι ο αέρας ήταν η πηγή όλων των πραγμάτων. Ο Αναξίμενης (Αναξίμενης), ήταν ο πρώτος που πρότεινε ότι όλη η ύλη ήταν αποτέλεσμα των αλλαγών του αέρα. Προσέφερε ένα απλό πείραμα στο οποίο επεδείκνυε το πώς ο αέρας μπορεί εύκολα να μεταβληθεί: φύσα στο χέρι σου με το στόμα ανοιχτό και η αναπνοή δίνει την αίσθηση του θερμού μετά φύσα στο χέρι με τα χείλη κλειστά και η αναπνοή δίνει την αίσθηση του ψυχρού.

Άλλοι Σημαντικοί Έλληνες Στοχαστές από τη Μίλητο

Ο Εκαταίος (550-476 π.Χ.), ήταν ένας Έλληνας ιστορικός ο οποίος ταξίδεψε στα περισσότερα από τα μέρη του τότε γνωστού κόσμου. Έγραψε για τα ταξίδια του και περιέγραψε τις χώρες και τους κατοίκους τους. Διόρθωσε και επέκτεινε τον χάρτη του κόσμου του Αναξίμανδρου.

Ιππόδαμος (498-408 π.Χ.) είναι ο πατέρας του πολεοδομικού σχεδιασμού και εφευρέτης του συστήματος της διάταξης της πόλης με ένα πλέγμα πλατιών δρόμων και με ένα ανοιχτό κέντρο της πόλης. Ήταν επίσης ο πρώτος που πρότεινε για τους ανθρώπους οι οποίοι δημιουργήσαν πράγματα χρήσιμα για την κοινωνία να υπάρχει κάποια ανταμοιβή. Το εφαρμόζουμε σήμερα με τον νόμο της ευρεσιτεχνίας

Ο Ισίδωρος ήταν ένας από τους δύο Έλληνες αρχιτέκτονες που έκτισαν την Αγία Σοφία (που σημαίνει η Αγία του Θεού Σοφία), εκκλησία στην Κωνσταντινούπολη (σήμερα Ιστανμπούλ, Τουρκία). Ήταν επίσης ο φυσικός και μαθηματικός που μας έδωσε το T- τετράγωνο και την παραβολική καμπύλη. Η παραβολή (όπως φαίνεται και στα δεξιά στο St. Louis, MO) είναι μια μαθηματική καμπύλη. Για παράδειγμα, η ροή νερού σε ένα συντριβάνι σχηματίζει μια καμπύλη. Μια ρίψη στη μπάλα του μπέιζμπολ ακολουθεί μια παραβολική καμπύλη στον αέρα.

Anaximander (610-546 B.C.), left, was a student of Thales and, like Thales, studied science, mathematics, and philosophy. Anaximander (Αναξίμανδρος) is considered to be the first scientist because he performed the earliest known scientific experiment. He was first to publish a map of the world and advanced the study of geography.

In astronomy, he was the first to identify the sun as a giant mass and realize how far away from earth it was. He was first to present an “open” system where the stars and planets were different distances from each other.

Anaximenes (585-528 B.C.), left, the third philosopher of Miletos, was a friend or student of Anaximander. He believed air was the source of all things. Anaximenes (Αναξίμενης) was first to propose that all matter resulted from changes to air. He offered a simple experiment that demonstrates how air can be easily modified: blow on your hand with your mouth open and the breath feels warm, then blow on your hand with your lips pursed and the breath feels cool.

Other Important Greek Thinkers from Miletos

Hecateus (550-476 B.C.) was a Greek historian who traveled through most of the known world. He wrote about his travels and described the countries and their inhabitants. He corrected and enlarged Anaximander’s map of the world.

Hippodamos (Ιππόδαμος) (498-408 B.C.) is the father of urban planning and originator of the grid system of city layouts with broad, straight streets and an open city center. He also was first to propose that people who create things useful to society should be rewarded. We do this today through patent law.

Isidoros (Ισίδωρος) was one of two Greek architects that built the Hagia Sophia (which means “Holy wisdom”) church in Constantinople (today, Istanbul, Turkey). He also was a physicist and mathematician who gave us the T-square and string parabola.

A parabola (as shown in St. Louis, MO, left) is a mathematical curve. For example, a spout of water in a fountain forms a curve. A thrown baseball follows a parabolic curve in the air.

Ο Ηράκλειτος (535-475 B.C.) στα δεξιά, ήταν τέκνο αριστοκρατικής οικογένειας από την Έφεσο (Έφεσος). Είναι περισσότερο γνωστός για το δόγμα του ότι η αλλαγή είναι το κέντρο του παντός. Για παράδειγμα, «Δεν μπορείς να πατήσεις δύο φορές μέσα στο ίδιο ποτάμι». Πίστευε στην ενότητα των αντιθέτων, δηλώνοντας ότι «το μονοπάτι για πάνω και για κάτω είναι ένα και το αυτό».

Ο Ηρόδοτος (Ηρόδοτος) (535-475 π.Χ.) από την Αλικαρνασό, δεξιά, ήταν ο πατέρας της Ιστορίας. Ήταν ο πρώτος ο οποίος προσεκτικά συγκέντρωσε πληροφορίες, έλεγξε για να είναι σίγουρος ότι οι πληροφορίες είναι σωστές και την οργάνωσε. Τα εννιά βιβλία του, γνωστά ως *Οι Ιστορίες*, ήταν γραμμένα σαν ένας απολογισμός των ετών που οδήγησαν στους Ελληνο-Περσικούς Πολέμους.

Έγραψε για τους τόπους και τους ανθρώπους που συνάντησε κατά τη διάρκεια των ταξιδιών του στις περιοχές γύρω από τη Μεσόγειο και τη Μαύρη Θάλασσα. Τα βιβλία του ήταν έτσι γραμμένα που να συνδυάζουν την παραδοσιακή προφορική αφήγηση και τις προφορικές ιστορίες αλλά επίσης παρέχοντας στοιχεία Γεωγραφίας, Ανθρωπολογίας (μελέτη των ανθρώπων) και Ιστορίας.

Ο Διογένης ο Σινωπεύς (404-323 π.Χ.) δεξιά, στάλθηκε μακριά από την πόλη του και πήγε στην Αθήνα όπου επέλεξε να ζει σε ακραία φτώχεια. Ήταν ζητιάνος που κουβαλούσε ένα φανάρι και στο φως της ημέρας καθώς έψαχνε για «έναν τίμιο άνθρωπο». Έβρισκε μόνο κατεργάρηδες και παλιανθρώπους. Ο Διογένης είναι ένας από τους ιδρυτές της Κυνικής Σχολής φιλοσοφίας όπου πίστευε στη φυσική ζωή χωρίς τις πολυτέλειες του πολιτισμού. Πίστευε ότι η σοφία και η ευτυχία δεν εξαρτώνται από τους κανόνες της κοινωνίας και στην περιουσία που κατείχε κάποιος.

Ο Στράβων (63 π.Χ-24 μ.Χ.), ο γεωγράφος και ιστορικός, δεξιά, ήταν γόνος πλούσιας οικογένειας από την Αμάσεια του Πόντου. Χάρη στους ειρηνικούς καιρούς που έζησε, είχε την δυνατότητα να ταξιδέψει σε όλη τη Μικρά Ασία και στην Αφρική καθώς και στην Ευρώπη. Το πιο φημισμένο από τα γραπτά του ήταν το 17τομο *Γεωγραφικά*, στο οποίο γράφει με λεπτομερείς περιγραφές για τους ανθρώπους και τους τόπους που μελέτησε στα ταξίδια του στον κόσμο.

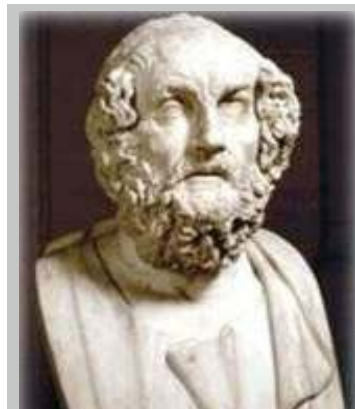
Ηράκλειτος · Heraclitus

Ηρόδοτος · Herodotus

Διογένης · Diogenes

Στράβων · Strabo

Heraclitus (Ηράκλειτος) (535-475 B.C.), left, was the son of an aristocratic family from Ephesus (Έφεσος). He is best known for his doctrine that change is central to everything. For example, “You cannot step twice into the same river.” He believed in the unity of opposites, stating that “the path up and down is one and the same.”

Herodotus (Ηρόδοτος) (535-475 B.C.) of Halicarnassus, left, is known as the father of history. He was the first to carefully collect information, check to make sure it is correct, and organize it. His nine books, known as *The Histories*, were written as an account of the years leading up to the Greco-Persian Wars.

He wrote of the places and people he met while he traveled through the lands around the Mediterranean and the Black Sea. His books draw from traditional storytelling and oral histories, but also state facts of geography, anthropology (the study of humans), and history.

Diogenes (Διογένης) of Sinope (404-323 B.C.), left, was sent away from his home and went to Athens where he chose to live in extreme poverty. He was a beggar who carried a lantern through the streets as he looked “for an honest man.” He found only rascals and scoundrels.

Diogenes is one of the founders of the Cynic School of philosophy that believed in living a natural life without any of the luxuries of civilization. He believed wisdom and happiness do not depend on society’s rules or on possessions.

Strabo (Στράβων) the geographer and historian, left, (63 B.C.-24 A.D.) was born to a wealthy family in Amaseia, Pontus. Because of the peaceful times he lived in, he was able to travel throughout Asia Minor and into Africa and Europe. His most famous writings were his 17-volume *Geographica*, in which he wrote detailed descriptions of the people and places he studied in his world travels.

Ερωτήσεις ανασκόπησης

1. Γιατί οι Έλληνες δημιούργησαν τις πόλεις κατά μήκος της δυτικής ακτής της Μικράς Ασίας; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα να ζει κάποιος σε κάποια ακτή;

---

2. Ποιο ήταν ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του καθενός από τους μεγάλους στοχαστές από τη Μίλητο;

α. Θαλής

β. Αναξίμανδρος

γ. Αναξίμενης

---

3. Από τους άλλους Έλληνες στοχαστές που αναφέρονται σε αυτό το κείμενο,

α. Σε ποιον θα άρεσε να διαβάσει αυτό το βιβλίο ιστορίας;

β. Ποιος εκτιμούσε την τιμιότητα και ήθελε να ζει απλά;

γ. Ποιος ταξίδεψε πολύ και αγαπούσε τη γεωγραφία;

Review Questions

1. Why did Greeks create cities along the western coast of Asia Minor? What are the advantages of living on a coast?

---

2. What was one major achievement of each of these great thinkers from Miletos:

a. Thales

---

b. Anaximander

---

c. Anaximenes

---

3. Of the other Greek thinkers mentioned in the reading,

a. Who might have enjoyed reading this history book?

---

b. Who valued honesty and wanted to live simply?

---

c. Who traveled a great deal and loved geography?

Η Βυζαντινή Περίοδος (3^{ος} έως 15^{ος} αιώνας μ.Χ)

Εισαγωγή στον Χριστιανισμό

Ο Έλληνας Βασιλιάς Αλέξανδρος ο Μέγας (Μέγας Αλέξανδρος) της Μακεδονίας τον οποίο όλοι θυμόμαστε για την εξάπλωση του Ελληνισμού προς την Ανατολή μετά από την κατάληψη της Μικράς Ασίας, έφερε επιπλέον Έλληνες άποικους στην περιοχή και διέδωσε ακόμα περισσότερο την Ελληνική γλώσσα, τις τέχνες, την εκπαίδευση και την διακυβέρνηση. Οι Ελληνικές πόλεις της Μικράς Ασίας άκμασαν κατά τη διάρκεια της Ελληνιστικής περιόδου (323-146 π.Χ.) και των Ρωμαϊκών χρόνων αργότερα.

Ο Ρωμαίος Αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ο Α΄ κατέλαβε την πόλη του Βυζαντίου το 324 μ.Χ. και την μετονόμασε σε Κωνσταντινούπολη. Η Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και η Βυζαντινή Αυτοκρατορία είναι και τα δύο ονόματα για την ίδια περιοχή. Ο Χριστιανισμός έγινε η επίσημη θρησκεία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Μοναστήρια, πανεπιστήμια και σχολεία κτίστηκαν ως κέντρα της Χριστιανικής και της Ελληνικής γνώσης. Η Αυτοκρατορία ήταν μία ισχυρή οικονομική, πολιτιστική και στρατιωτική δύναμη μέχρι τα τέλη του 10^{ου} αιώνα μ.Χ. Η Αγία Σοφία, ορθόδοξη πατριαρχική βασιλική στην Κωνσταντινούπολη αφιερωμένη στην «Αγία του Θεού Σοφία», ήταν ο μεγαλύτερος καθεδρικός ναός στον κόσμο για πάνω από 1.000 χρόνια (φωτογραφία κάτω). Όταν η Κωνσταντινούπολη καταλήφθηκε από τους Οθωμανούς Τούρκους το 1453, οι κατακτητές μετέτρεψαν την Αγία Σοφία σε τέμενος (τζαμί).

The Byzantine Era (3rd to 14th Centuries A.D.)

Introduction of Christianity

The Greek King Alexander the Great (Μέγας Αλέξανδρος) of Macedon is remembered for spreading Hellenism to the east after he captured Asia Minor. He brought additional Greek colonists to the area and further spread the Greek language, art, education, and government. The Greek cities of Asia Minor flourished during the Hellenistic period and Roman times (323-146 B.C.).

The Roman Emperor Constantine I captured the city of Byzantium in 324 B.C., and renamed it Constantinople. The Eastern Roman Empire and the Byzantine Empire are both names for the same area. Christianity became the official religion of the Roman Empire.

Monasteries, universities, and schools were built as centers of Christian and Hellenic learning. The Empire was a powerful economic, cultural, and military force until the late 10th century A.D. The Hagia Sophia Orthodox patriarchal basilica in Constantinople dedicated in 360 A.D. and built on the orders of Byzantine Emperor Justinian, was the largest cathedral in the world for almost 1,000 years (below). When Constantinople was captured by the Ottoman Turks in 1453, the conquerors converted Hagia Sophia into a mosque.

Θρησκευτικοί Ηγέτες, Εκκλησίες και Άγιοι

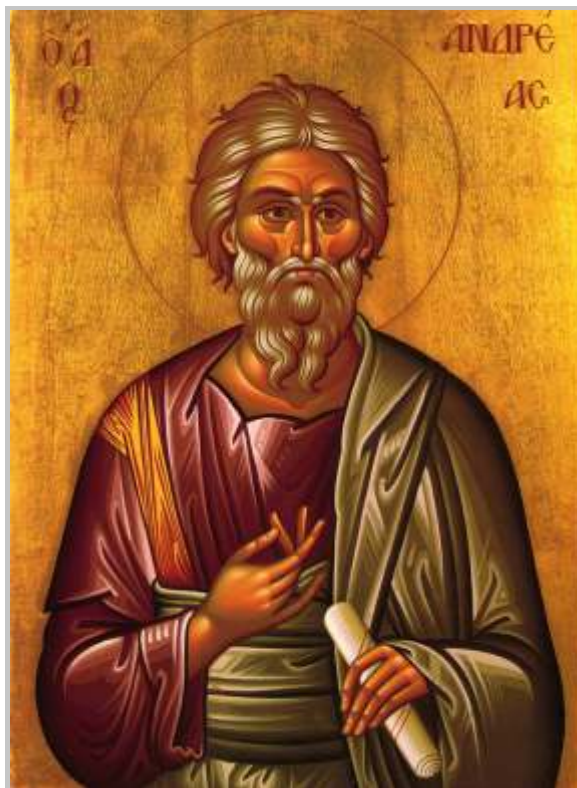
Το 35 μ.Χ., ο Απόστολος Άγιος Ανδρέας, δεξιά, ήταν ο πρώτος ιεροκήρυκας του Χριστιανισμού στην περιοχή του Πόντου και από τον 2^ο αιώνα μ.Χ., ο Χριστιανισμός γρήγορα εξαπλώθηκε στα παράλια της Μαύρης Θάλασσας και στην ενδοχώρα του Πόντου. Πολλοί άγιοι και πατέρες της Χριστιανικής Εκκλησίας ήταν από την Μικρά Ασία, περιλαμβανομένων των Αγίων Παύλου, Βασιλείου, Γεωργίου και Νικολάου.

Ήταν η Μικρά Ασία όπου ο Χριστιανισμός αναπτύχθηκε και εξαπλώθηκε κατά τη διάρκεια των τελευταίων Ρωμαϊκών χρόνων και των πρώιμων Βυζαντινών μέχρι που η Κωνσταντινούπολη έπεσε στους Οθωμανούς Τούρκους το 1453 μ.Χ. και η Τραπεζούντα που έπεσε το 1461 μ.Χ.

Οι Ελληνικές κοινότητες στην Ανατολία κατά τη διάρκεια της Οθωμανικής κυριαρχίας χωρίστηκαν σε τρεις γεωγραφικές περιοχές: στην Ιωνία στη δυτική ακτή, στον Πόντο στη βορειανατολική ακτή και στην Καππαδοκία στην κεντρική Μικρά Ασία.

Η περιοχή του Πόντου ήταν σημαντική για το εμπόριο και την άμυνα. Ήταν μέρος των εξωτερικών γραμμών εμπορίου, περιλαμβανομένου του περίφημου *Δρόμου του Μεταξιού* που περνούσε μέσα από την περιοχή του Πόντου και συνέχιζε διαμέσου της Ασίας μέχρι την Κίνα. Ο Πόντος ήταν το κυρίως λιμάνι για τη στρατιωτική άμυνα κατά του ναυτικού των εισβολέων.

Οι Σταυροφόροι κατέκτησαν την Κωνσταντινούπολη το 1204 και εξασθένησαν τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Το 1461, οι Οθωμανοί Τούρκοι κατέκτησαν την Τραπεζούντα, το τελευταίο ανεξάρτητο Ελληνικό κράτος και το ανατολικό σύνορο του Ελληνισμού. Οι Έλληνες δεν θα ήταν ελεύθεροι ξανά παρά μέχρι να δημιουργηθεί το σύγχρονο εθνικό κράτος της Ελλάδας το οποίο ιδρύθηκε τον 19^ο αιώνα. Με την πτώση της Τραπεζούντας, σφαγές και εκτοπισμοί των Ελλήνων και άλλων χριστιανών άρχισαν και διήρκεσαν μέχρι το 1923.

Religious Leaders, Churches, and Saints

In 35 A.D., the Apostle Saint Andrew, left, was the first preacher of Christianity in the Pontus region and by the 2nd century A.D., Christianity quickly spread to the coastal Black Sea areas and the inner region of Pontus. Many saints and fathers of the Christian Church were from Asia Minor, including St. Paul, St. Basil, St. George, and St. Nicholas.

It is in Asia Minor that Christianity grew and spread during the late Roman and early Byzantine years until Constantinople fell to the Ottoman Turks in 1453 A.D. and Trabizon fell in 1461 A.D.

The Greek communities in Anatolia during the Ottoman rule were grouped into three geographical areas: Ionia, on the western coast; Pontus, on the northeast coast; and Cappadocia, in central Asia Minor.

The Pontus region was important for trade and defense. It was part of overland trade routes, including the famous Silk Road that came through the Pontos region and continued through Asia and Africa all the way to China. Pontos was a main seaport for military defense against invading navies.

The Crusaders conquered Constantinople in 1204 and weakened the Byzantine Empire. In 1461, the Ottoman Turks conquered Trabizond, the last independent Greek state and the eastern frontier of Hellenism. Greeks would not be free again until the modern nation state of Greece was established in the 19th century. With the fall of Trabizond, massacres and deportations of the Greeks and other Christians began, and lasted until 1923.

Ερωτήσεις ανασκόπησης

1. Ποια ήταν η μεγαλύτερη συνεισφορά των παρακάτω προσωπικοτήτων:

α. Μέγας Αλέξανδρος

β. Αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ο Α΄ (Μέγας Κωνσταντίνος)

---

2. Γιατί ο Πόντος ήταν τόσο σημαντική περιοχή;

---

3. Τι συνέβη το 1453 και το 1461;

---

4. Γιατί αυτές οι χρονολογίες ήταν τόσο σημαντικές (αξιοσημείωτες, σημαντικές ή με σοβαρές συνέπειες) για τους Έλληνες της Μικράς Ασίας και της κυρίως Ελλάδας;

Review Questions

1. What was a major contribution of the following individuals:

a. Alexander the Great

---

b. Emperor Constantine I

---

2. Why was Pontus such an important region?

---

3. What occurred in 1453 and 1461?

---

4. Why were these dates so important (noteworthy, significant or of great consequence) to the Greeks of Asia Minor and mainland Greece?

Η Οθωμανική Κατάκτηση (15^{ος} έως 19^{ος} Αιώνας μ.Χ.)

Μέχρι τα τελευταία χρόνια της κατάκτησης (αρχές 20^{ου} αιώνα), ο Ελληνικός πληθυσμός του Πόντου αριθμούσε περίπου 700.000 ανθρώπους. Χιλιάδες Ελληνικές εκκλησίες και σχολεία ευημερούσαν. Οι άνθρωποι ήταν καλά μορφωμένοι και υποστήριζαν τις εφημερίδες, τα βιβλία και τις υποτροφίες. Οι πολιτιστικοί και επιστημονικοί σύλλογοι άκμασαν.

Περιορισμοί και στερήσεις

Η Οθωμανική διακυβέρνηση ήταν πάντα πολύ σκληρή έναντι των χριστιανικών μειονοτήτων της αυτοκρατορίας. Πολεμούσαν για να διατηρήσουν τις ταυτότητές τους σαν χριστιανοί και πολλοί κράτησαν τις πολιτιστικές τους παραδόσεις και τα πιστεύω τους μυστικά. Τους χριστιανούς το καθεστώς τους μεταχειριζόταν σαν πολίτες δεύτερης κατηγορίας και δεν είχαν την ελευθερία μετακίνησης ή του εμπορίου. Τα σχολεία τους και οι εκκλησίες τους κατέστράφηκαν και σταδιακά οι άνθρωποι κατέληξαν αναλφάβητοι. Ειδικοί φόροι επιβλήθηκαν στους χριστιανούς, τα γραπτά του πολιτισμού τους και οι εικόνες τους καταστράφηκαν ή κλάπηκαν και οι περιουσίες τους ή οι εμπορικές τους επιχειρήσεις αρπάζονταν χωρίς αποζημίωση.

Κατά τη διάρκεια του 16^{ου} και 17^{ου} αιώνα, οι Ελληνικές κοινότητες στη Μικρά Ασία αντιστάθηκαν σε επίμονες πιέσεις να αλλάξουν θρησκεία και να γίνουν μουσουλμάνοι. Πολλοί κατάφεραν να διατηρήσουν τη θρησκεία τους αλλά μερικοί αναγκάστηκαν να αλλαξοπιστήσουν.

Χιλιάδες Ελλήνων Ποντίων άφησαν τις παραλιακές περιοχές καθώς οι Τούρκοι μετακινήθηκαν και πήραν τον έλεγχο των περιουσιών τους. Οι Έλληνες μετακινήθηκαν στο εσωτερικό κοντά σε μοναστήρια και σε περιοχές με ορυχεία, όπου για λίγο καιρό έγιναν οι επίσημοι μεταλλωρύχοι και εργάτες ορυκτών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα, η Οθωμανική κεντρική κυβέρνηση έδωσε περισσότερη εξουσία στους τοπικούς διοικητές. Καλύτερη ασφάλεια και νέα διατάγματα βελτίωσαν τις ζωές και των Μουσουλμάνων και των μη Μουσουλμάνων. Η αυτοκρατορία μπήκε στην Παγκόσμια οικονομία και άνοιξε τα λιμάνια της στο διεθνές εμπόριο και πολλοί Έλληνες επέστρεψαν πίσω στον Πόντο. Όμως η ευημερία για τους Έλληνες χριστιανούς δεν κράτησε πολύ. Οι Τούρκοι έχασαν πολλούς πολέμους με την Χριστιανική Ρωσία από το 1768 έως το 1868 και οι Οθωμανοί σουλτάνοι διοχέτευαν τον θυμό τους και τον εξευτελισμό τους στο να θέλουν να κάνουν την Τουρκία ένα αποκλειστικά ισλαμικό τουρκόφωνο κράτος.

Ottoman Conquest (14th to 19th Centuries A.D.)

At the time of the conquest, the Pontian Greek population numbered about 700,000. Thousands of Greek churches and schools prospered. People were well educated and supported newspapers, books, and scholarship. Cultural and scientific societies thrived.

Restrictions and Hardships

Ottoman rule was always extremely harsh for the Christian minorities in the empire. They fought to keep their identities as Christians, and many kept their cultural traditions and beliefs in secret. Christians were treated as second-class citizens and were not able to move around or trade freely. Their schools and churches were destroyed, and over time people became illiterate. Special taxes were levied on the Christian peoples, their cultural writings and icons were destroyed or stolen, and their lands and businesses were often taken with no compensation.

During the 16th and 17th centuries, Greek communities in Asia Minor resisted constant pressures to convert to Islam. Most managed to preserve their religion, but some were forced to convert.

Thousands of Pontian Greeks left the coastal areas as Turkish people moved in and took over their lands. The Greeks moved inland to the monasteries and mining areas, where for awhile they became the official miners and metal workers of the Ottoman Empire.

*Το μοναστήρι Σουμελά στην Τραπεζούντα κτίστηκε πάνω σε έναν απόκρημνο βράχο το 386 π.Χ.
Sumela Monastery in Trabzon built on a steep cliff in 386 A.D.*

During the 19th century, the Ottoman central government increased power over local rulers. Better security and new decrees improved the lives of both Muslims and non-Muslims. The empire entered the world economy and opened its ports to international commerce, and many Greeks migrated back to the Pontus. Prosperity for the Greek Christians did not last long. The Turks suffered losses in wars with Christian Russia from 1768 to 1868, and the Ottoman sultans channeled their anger and humiliation into making Turkey an exclusively Islamic, Turkish-speaking country.

Βίαιοι εξισλαμισμοί

Οι διώξεις των Ελλήνων Ποντίων και των άλλων Χριστιανικών πληθυσμών από τους Τούρκους άρχισαν μετά την κατάληψη της Τραπεζούντας από τους Ρώσους, αρχίζοντας αργά στην αρχή και βαθμιαία απλώθηκε σε ευρεία κλίμακα και με τρομερό τρόπο. Σφαγές και εκτοπισμοί έγιναν πιο συχνοί και έντονοι. Πολλοί Χριστιανοί απρόθυμα εξισλαμίστηκαν για να αποφύγουν τις διώξεις και τις διακρίσεις αλλά κάποιες φορές και απλά για να επιζήσουν. Κατά τη διάρκεια του 17^{ου} και 18^{ου} αιώνα, περίπου 250.000 Έλληνες Πόντιοι βίαιοι εξισλαμίστηκαν και άλλαξαν γλώσσα ώστε να μιλούν τουρκικά. Σχεδόν 250.000 μετοίκησαν σε περιοχές του Καυκάσου και στις βόρειες ακτές της Μαύρης Θάλασσας που ελέγχονταν από τη Ρωσία. Οι Ρώσοι ενθάρρυναν τους Έλληνες Ποντίους να μεταναστεύσουν και να αναπτυχθούν στις νεοαποκτηθείσες περιοχές.

Το Κίνημα για την Απελευθέρωση

Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, Έλληνες εθνικιστές από τη Ρωσία σχημάτισαν μια μυστική οργάνωση που ονομάστηκε *Φιλική Εταιρεία*, στην Οδησό (νοτιοδυτική ακτή της Μαύρης Θάλασσας), με σκοπό την απελευθέρωση των Ελλήνων από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, αριστερά, του οποίου η οικογένεια δραπέτευσε στη Ρωσία από τον Πόντο, επιλέχτηκε για να οδηγήσει αυτόν τον ξεσηκωμό. Στις 25 Μαρτίου του 1821, η Ελλάδα κήρυξε τον επαναστατικό αγώνα κατά της Οθωμανικής εξουσίας και τον Ιούλιο του 1832 η Ελλάδα αναγνωρίστηκε ως ανεξάρτητη χώρα.

Όμως δεν ελευθερώθηκαν όλες οι περιοχές της κυρίως Ελλάδας όταν κέρδισε η Ελλάδα την ανεξαρτησία της από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Οι Έλληνες στην Μικρά Ασία και τον Πόντο οι οποίοι παρέμειναν κάτω από την Οθωμανική εξουσία, πλήρωσαν βαρύ το τίμημα της επιτυχίας της Ελλάδας σε εκείνο τον πόλεμο.

Ο τελευταίος σουλτάνος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ισχυροποίησε τις προσπάθειές του στο να ενώσει τον Ισλαμικό κόσμο εναντίον της Χριστιανικής Δύσης και ήταν ιδιαίτερα σκληρός στο να βάλει ως στόχο τους ίδιους δικούς του χριστιανούς υπηκόους, όπως τους Έλληνες, τους Αρμένιους και τους Ασσύριους. Κατά τη διάρκεια των ετών 1895 και 1896, περισσότεροι από 200.000 Χριστιανοί σκοτώθηκαν, χιλιάδες άλλοι εκτοπίστηκαν εκτός της Τουρκίας και χιλιάδες βίαιοι εξισλαμίστηκαν.

Ανάμεσα στα έτη 1914 και 1923, όλες οι Χριστιανικές μειονότητες της Μικράς Ασίας υπήρξαν θύματα γενοκτονίας.

Forced Conversions to Islam

The Turkish persecution of Pontian Greeks and other Christian peoples began after the fall of Trabizon, starting slowly at first and gradually becoming more widespread and terrifying. Massacres and deportations became more frequent and intense. Many Christians reluctantly converted to Islam to avoid oppression and discrimination and merely to survive. During the seventeenth and eighteenth centuries, approximately 250,000 Pontian Greeks were forced to convert to Islam and speak Turkish. Almost 250,000 migrated to areas of the Caucasus and the northern shores of the Black Sea that Russia controlled. The Russians encouraged the Pontians to emigrate and develop these newly acquired lands.

Movement for Liberation

Greek nationalists from Russia formed a secret organization called the Friendly Society (*Filiki Eteria*) in Odessa (northwest coast of the Black Sea), to free themselves from the Ottoman Empire. Alexander Ypsilantis, left, whose family escaped to Russia from the Pontus, was chosen to lead the revolt. On March 25, 1821, Greece declared a revolutionary war against Ottoman rule and by July 1832, Greece was recognized as an independent nation.

Not all Greek lands were liberated after mainland Greece won independence from the Ottoman Empire. The Greeks in Asia Minor and Pontus, who remained under Ottoman rule, paid a heavy price for the success of Greece in this war.

The last sultan of the Ottoman Empire strengthened his efforts to unite the Islamic world against the Christian West and was particularly harsh in targeting his own Christian subjects, such as the Greeks, Armenians and Assyrians. During 1895 and 1896, as many as 200,000 Christians were killed, thousands were driven out of Turkey, and thousands were forcibly converted to Islam.

Between 1914 and 1923, all Christian minorities in Asia Minor became victims of genocide.

Ερωτήσεις ανασκόπησης

1. Σε τι περιορισμούς υπέβαλε η Οθωμανική κυβέρνηση τις Χριστιανικές της μειονότητες;

---

2. Γιατί πολλοί Έλληνες άλλαξαν τη θρησκεία τους ;

---

3. Ποιο γεγονός συνέβη το 1832;

---

4. Αυτό το γεγονός βοήθησε ή έβλαψε τους Έλληνες της Μικράς Ασίας και του Πόντου;
Εξήγησε την απάντησή σου.

---

5. Τι συνέβη τις χρονιές 1895 και 1896;

Review Questions

1. What restrictions did the Ottoman government place on its Christian minorities?

---

2. Why did many Greeks convert to Islam?

---

3. What event occurred in 1832?

---

4. Did this event help/hurt the Greeks of Asia Minor and the Pontus? Explain your answer.

---

5. What happened in 1895-1896?

Αρχές του 20^{ου} Αιώνα (1908-1923)

Καταστρέφονται οι Χριστιανικές Κοινότητες στην Μικρά Ασία και στον Πόντο

Όταν έπεσε η Οθωμανική Αυτοκρατορία το 1908, αντικαταστάθηκε στην αρχή από ένα καθεστώς το οποίο ονομαζόταν *Νεότουρκοι*, και αργότερα από τους *Εθνικιστές του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ*. Και τα δύο καθεστώτα συνέχισαν τις πολιτικές των εκτοπίσεων όλων των Χριστιανών- Αρμενίων, Ελλήνων, Ασσυρίων- από τη χώρα. Πίστεψαν ότι οι σφαγές ήταν απαραίτητες και δικαιολογημένες επειδή δημιουργούσαν ένα νέο έθνος με μια καινούργια ταυτότητα. Οι εκκαθαρίσεις έγιναν σκληρότερες και οι τιμωρίες ήταν πολύ σοβαρότερες εφόσον ήσουν Χριστιανός, παρά το γεγονός ότι οι Αρμένιοι και οι Έλληνες ήταν οι μεγαλύτεροι πληρωτές φόρων και καταστρέφοντάς τους χανόταν έτσι ένα μεγάλο μέρος από τα απαραίτητα κρατικά έσοδα.

Οι Νεότουρκοι απαγόρευαν όλους τους πολιτιστικούς συλλόγους όλων των Χριστιανών. Εφάρμοσαν έναν εμπορικό αποκλεισμό όλων των προϊόντων και τις υπηρεσίες που παρείχαν οι Χριστιανικές επιχειρήσεις. Πήραν τον έλεγχο των σχολείων, έκαναν υποχρεωτική την εκμάθηση της τουρκικής γλώσσας και επέβαλαν φόρους στους Χριστιανούς για να χρηματοδοτήσουν τα σχολεία. Η κάθε κοινότητα έπρεπε να στείλει τους νέους άνδρες για να υπηρετήσουν στρατιωτική θητεία. Οι Χριστιανοί νεοσύλλεκτοι δέχονταν τέτοια βάρβαρη μεταχείριση που νέοι άνδρες δραπέτευαν από τη χώρα για να αποφύγουν τη στράτευση. Εάν τους έπιαναν τους κρεμούσαν. Εξαιτίας αυτών των περιορισμών, οι κοινότητες των μειονοτήτων έγιναν πολύ φτωχές.

Συμμορίες Τούρκων έμπαιναν σε σπίτια οποιαδήποτε ώρα και έκλεβαν ή κακοποιούσαν τις οικογένειες με το πρόσχημα ότι έψαχναν για αυτούς που απέφευγαν τη στράτευση. Η άσκηση βίας κατά των Χριστιανών δεν τιμωρούνταν. Χιλιάδες Μουσουλμάνοι μετακινήθηκαν σε Ελληνικά χωριά και πόλεις στον Πόντο και σε άλλες περιοχές όπου οι περιπλανώμενες συμμορίες ενθάρρυναν νέες αφίξεις αυτών που μισούσαν τους Χριστιανούς.

Οι Νεότουρκοι αντικαταστάθηκαν από τους Εθνικιστές που συνέχισαν τη γενοκτονία. Φυλάκισαν τραπεζίτες, εμπόρους, εκδότες εφημερίδων, δασκάλους και κληρικούς. Τους δίκασαν και τους βρήκαν ενόχους με υπερβολικές κατηγορίες προδοσίας και τους κρέμασαν. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα η Ποντιακή κοινότητα να μείνει χωρίς ηγέτες.

Early 20th Century (1908-1923)

Christian Communities in Asia Minor and Pontus Destroyed

When the Ottoman Empire fell in 1908, it was replaced first by a regime called Young Turks, and later by the Nationalists of Mustafa Kemal Atatürk. Both regimes continued the policies of expelling all Christians—Armenians, Greeks, and Assyrians—from the country. They believed massacres were necessary and justified because they were creating a new nation with a new identity. Purges became harsher and punishments more severe for being a Christian, despite the fact that Armenians and Greeks were the country's largest taxpayers, and destroying them took away much needed state revenues.

The Young Turks banned all cultural organizations of all Christians. They enforced a boycott of all products and services from Christian businesses. They took control of schools, made learning Turkish a requirement, and taxed the Christian people to fund the schools. Every community had to send their young men to military service. The Christian recruits were treated so brutally that young men fled the country to avoid the military. If they were caught, they were hanged. Because of these restrictions, the minority communities became very poor.

Gangs of Turks would break into homes at any time to rob and abuse the families on the pretense of looking for those avoiding military service. Violence against Christians was not punished. Thousands of Muslims moved into Greek villages and towns in the Pontus and other areas where the roving gangs encouraged new arrivals to hate the Christians.

The Young Turks were replaced by the Nationalists, who continued the genocide. They rounded up bankers, merchants, journalists, teachers, and clergy. They would try them in court and find them guilty on trumped-up charges of treason, and had them hanged. As a result, the Pontian community was left without leaders.

Οι Έλληνες με τη βία εκτός της Πατρογονικής τους Γης

Οι άνθρωποι τραβήχτηκαν βίαια έξω από τα σπίτια τους, τα οποία λεηλατήθηκαν και κάηκαν. Γυναίκες, παιδιά και ηλικιωμένοι κρεμάστηκαν ή εκτοπίστηκαν στο εσωτερικό της Τουρκίας ή οδηγήθηκαν σε καταναγκαστικά έργα. Οι άνθρωποι σχημάτισαν καραβάνια και εξαναγκάστηκαν σε πεζοπορία. Δεν τους επιτράπηκε να πάρουν μαζί τους τα περισσότερα από τα υπάρχοντά τους. Μερικοί οδηγήθηκαν πεζοί διασχίζοντας εκατοντάδες μίλια σε ερήμους ή βουνά. Χιλιάδες πέθαναν από την έκθεσή τους σε ακραίες καιρικές συνθήκες και από πείνα. Γι' αυτό έγιναν γνωστές αυτές οι πορείες, ως πορείες θανάτου, όπως μπορείτε να δείτε και παρακάτω.

Greeks Forced from Their Ancestral Land

People were pulled out of their homes, which were looted and burned down. Women, children, and the elderly were hanged, or deported to the interior of Turkey, or taken into forced labor. People were formed into caravans and forced to march on foot. They were not allowed to bring many belongings with them. Some were marched hundreds of miles to deserts or mountains. Thousands died from exposure to severe weather and starvation. This is why they are known as death marches, as you can see below.

Επιζώντες εξορισμένοι στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας, επιστρέφουν στα λιμάνια της Μαύρης Θάλασσας πριν τη λήξη της διορίας εγκατάλειψης της 30^{ης} Νοεμβρίου 1922 (National Geographic, November, 1925).

Expelled survivors to the interior of Asia Minor returning to the Black Sea ports before the November 30, 1922 evacuation deadline (National Geographic, November, 1925).

Γυναίκες και παιδιά επίσης πουλήθηκαν σε εμπόριο δούλων για 80 λεπτά ο καθένας. Αγόρια απάχθηκαν για να δουλέψουν σε Μουσουλμανικά νοικοκυριά. Νεαρά κορίτσια συχνά αρπάζονταν για τα χαρέμια. Οι άνδρες ήταν αναγκασμένοι να υπηρετήσουν στα διαβόητα «τάγματα εργασίας» για τον Τουρκικό Στρατό για να κατασκευάσουν δρόμους και στρατιωτικές οχυρώσεις- η βαριά εργασία και καθόλου ή λίγη τροφή σήμαινε ότι οι περισσότεροι από τους άνδρες ζούσαν πολύ λίγο, μόνο δύο με τρεις μήνες. Καταθέσεις επιζώντων μιλάνε για τον τρόπο που έζησαν στα τάγματα εργασίας. Μία τέτοια κατάθεση βρίσκεται στο Αριθμός 31328 - Το Βιβλίο της Σκλαβιάς του Ηλία Βενέζη.

Η πολιτική της εθνοκάθαρσης μεταξύ του 1914 και του 1923 είχε σαν αποτέλεσμα την απώλεια της ζωής σε πάνω από 2,5 εκατομμύρια Αρμένιους, Ασσυρίους και Έλληνες. Αυτή ήταν η πρώτη Γενοκτονία του 20 αιώνα.

Women and children were also sold into slave labor and sold for as little as 80 cents each. Boys were kidnapped to work in Muslim households. Young girls often were taken for harems. Men were forced to serve in labor battalions for the Turkish Army to build roads and military fortifications—the hard labor and no food meant most men lived a short time, only two-to-three months. Survivor accounts speak of the horrors of the labor battalions. One such account is found in Number 31328—*The Book of Slavery* by Elias Venezis.

The policy of ethnic cleansing between 1914 and 1923 resulted in over 2.5 million Armenians, Assyrians and Greeks losing their lives. This was the first genocide of the 20th century.

Ερωτήσεις ανασκόπησης

1. Με ποιο τρόπο οι Νεότουρκοι καταδίωξαν τους Χριστιανούς;

---

2. Πώς οι Εθνικιστές συνέχισαν αυτήν την καταδίωξη;

---

3. Πόσοι Έλληνες σκοτώθηκαν; Πόσοι Αρμένιοι και Ασσύριοι;

---

4. Δώσε τον ορισμό της λέξης «Γενοκτονία»

Review Questions

1. How did the Young Turks persecute Christians?

---

2. How did the Nationalists continue this persecution?

---

3. How many Greeks were killed? How many Armenians and Assyrians?

---

4. Define the word “genocide.”

Απέλαση από τη Μικρά Ασία και τον Πόντο

Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου και με την έναρξη της Αρμενικής Γενοκτονίας (1915-1916), οι Έλληνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας εκτοπίστηκαν από τα σπίτια τους και εξορίστηκαν στην ενδοχώρα με απώλεια της ζωής των περισσότερων. Τον Μάιο του 1920, ο Ελληνικός στρατός έπειτα από αίτημα των συμμάχων της Ελλάδας αποβίβασε στρατεύματα στη Σμύρνη για να προστατέψει τους Ελληνικής καταγωγής κατοίκους. Ο πόλεμος μεταξύ Ελληνικού και Τουρκικού στρατού συνεχίστηκε για τα επόμενα δύο χρόνια μέχρι την ήττα του Ελληνικού στρατού τον Αύγουστο του 1922. Τα έτη 1922 και 1923 σηματοδοτήσαν το τέλος του Ελληνισμού στη Μικρά Ασία και στον Πόντο. Επειδή τόσοι πολλοί άνθρωποι χάθηκαν και η Ελληνική παρουσία τερματίστηκε, αυτό το γεγονός έμεινε στην ιστορία ως η *Μικρασιατική Καταστροφή*.

Ο Οκτώβριος του 1922 σημάδεψε την αρχή μιας από τις μεγαλύτερες κρίσεις προσφύγων του 20^{ου} αιώνα. Περίπου 750.000 Έλληνες της Μικράς Ασίας διέφυγαν στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες, ενώ κατ' εκτίμηση μισό εκατομμύριο ακόμη βρίσκονταν ζωντανοί, αλλά σε κίνδυνο να ξεριζωθούν και να εξοριστούν στο εσωτερικό, το οποίο πιθανόν να σήμαινε και θάνατο.

Η Κοινωνία των Εθνών (κάτι σαν τον σημερινό Ο.Η.Ε), κάλεσε τον Νορβηγό εξερευνητή και κάτοχο βραβείου Νόμπελ, Φρίντχοφ Νάνσεν, να αναλάβει το καθήκον να διαπραγματευτεί με τις κυβερνήσεις της Τουρκίας και της Ελλάδας, μία ανταλλαγή πληθυσμών, έτσι ώστε να σωθούν οι ζωές εκατοντάδων χιλιάδων. Ο Νάνσεν, ένας Διεθνής δημόσιος λειτουργός, ανθρωπιστής και άφοβος ειρηνοποιός, είχε προηγουμένα διαπραγματευτεί ξανά ανταλλαγές ανάμεσα σε αιχμαλώτους πολέμου και πληθυσμούς πολιτών. Είχε ήδη σώσει τις ζωές εκατομμυρίων άλλων θυμάτων στην Ευρώπη και στην Μικρά Ασία από τον λιμό και τις αρρώστιες.

Fridtjof Nansen (10 Οκτωβρίου 1861 - 13 Μαΐου 1930)
Fridtjof Nansen (October 10, 1861-May 13, 1930)

Τον Μάιο του 1923, η Ευρωπαϊκή επιτροπή προετοίμασε το Σύμφωνο της Λωζάνης, το οποίο απαιτούσε μία ανταλλαγή πληθυσμών ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία. Οι Έλληνες Χριστιανοί που επέζησαν των εκκαθαρίσεων ξεριζώθηκαν από την πατρίδα των προγόνων τους και άφησαν πίσω τους τα απομεινάρια του 3.000 ετών πολιτισμού τους. Περίπου 1,5 εκατομμύριο Χριστιανοί Έλληνες μετακινήθηκαν στην Ελλάδα από την Τουρκία και περίπου 480.000 Μουσουλμάνοι Τούρκοι μετακινήθηκαν στην Τουρκία από την Ελλάδα.

Οι περισσότεροι από τους Έλληνες πήγαν στην Ελλάδα, αλλά περίπου 30.000 έγιναν πρόσφυγες στην Ευρώπη και στις Η.Π.Α. και 75.000 μετανάστευσαν στη Ρωσία, σχηματίζοντας με αυτόν τον τρόπο την «διασπορά». Η Διασπορά είναι μία Ελληνική λέξη που σημαίνει διασκορπισμός- άνθρωποι που άφησαν την πατρογονική τους γη και ίδρυσαν κοινότητες σε άλλες χώρες.

Οι χιλιάδες των Ελλήνων που άλλαξαν θρησκεία και ασπάστηκαν το Ισλάμ δεν μπορούσαν να φύγουν από την Τουρκία και έμειναν εκεί μέχρι σήμερα. Μόνο μια μικρή Χριστιανική κοινότητα έμεινε στην Κωνσταντινούπολη, ως τμήμα του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης. Αυτή η μικρή, απομονωμένη κοινότητα από περίπου 3.000 ψυχές ζει ακόμη κάτω από πολύ σοβαρή νομική καταπίεση. Κανένας δεν επιτρέπεται να μετακομίσει και οι τουρκικές αρχές έκλεισαν τις σχολές και όλες τις ευκαιρίες που υπήρχαν για υψηλότερη εκπαίδευση.

Deportation from Asia Minor and Pontus

During World War I and the start of the Armenian Genocide (1915-1916), Ottoman Greeks were expelled from their homes and deported to the interior with much loss of life. In May 1920, the Greek army was requested by Greece's allies to land troops in Smyrna to protect the ethnic Greeks. The war between Greek and Turkish troops continued for the next two years until the defeat of Greek troops in August 1922. The years 1922 and 1923 marked the end of Hellenism in Asia Minor and Pontus. Because so many people were lost and Hellenic presence there was ended, this is known as the Asia Minor Catastrophe (Μικρασιατική καταστροφή).

October 1922 signaled the beginning of one of the greatest refugee crises of the 20th century. Approximately 750,000 Ottoman Greeks had fled to Greece and to other countries, while an estimated half a million were still alive but in danger of being uprooted and deported to the interior which probably meant death. The League of Nations, similar to today's United Nations, called on the Norwegian explorer and Nobel Prize winner Fridtjof Nansen to undertake the task of negotiating between the Turkish and Greek governments for an exchange of populations, thus saving the lives of hundreds of thousands of Greeks who were trying to escape from Turkey. Nansen, an International civil servant, humanitarian and fearless peacemaker, had previously negotiated exchanges of prisoners of war and civilian populations. He had already saved millions of other victims in Europe and Asia Minor from famine and diseases.

In May 1923, the European commission prepared the Treaty of Lausanne, which required a population exchange between Greece and Turkey. The Greek Christians who survived the purges were uprooted from the lands of their ancestors and left behind the remnants of their 3,000-year-old civilization. Approximately 1.5 million Christian Greeks were relocated and about 480,000 Muslim Turks were returned to Turkey.

Most Greeks went to Greece, but about 30,000 became refugees in Europe and the United States and 75,000 migrated to Russia, forming the "diaspora." Diaspora is a Greek word meaning dispersion—people who left their homeland and established communities in other countries.

The thousands of Greeks who converted to the Muslim religion were unable to leave Turkey and remain there today. Only a small Christian population remained in Istanbul as part of the Ecumenical Patriarchate of Constantinople. This small, isolated population of about 3,000 still lives under severe legal restrictions. No one is permitted to move in, and the Turkish authorities closed the seminary and all opportunities for higher education.

Μαρτυρία 1

Μαρτυρία του Ευθυμίου Κουζινού στο βιβλίο του *Εικοσιτρία χρόνια στην Μικρά Ασία (1899-1922)* που ανατυπώθηκε από τον Σύλλογο Ελλήνων Ποντίων του Σικάγο το 2010. Παρακάτω είναι ένα απόσπασμα από μία πολύ ζωντανή ανάμνηση ζωής του συγγραφέα, στην Τουρκία πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, που το βρίσκουμε στη σελίδα 132:

«Στην πορεία μας προς την Σαμψούντα, παρατηρήσαμε την μεγαλύτερη στην ιστορία βίαιη μετανάστευση ανθρώπων. Ήταν η μετανάστευση των ιθαγενών Ελλήνων της Μικράς Ασίας πίσω από όπου οι πρόγονοί τους είχαν ξεκινήσει πριν 2.500 χρόνια περίπου.

Ευθύμιος Κουζινός • Efthimios Couzinos

Ήμουν ευγνώμων που η Αμερικανική Βοήθεια της «Κοντινής Ανατολής» είχε προετοιμάσει για μερικούς από εμάς αυτό το άνετο και ασφαλές πέρασμα προς τη θάλασσα. Σε δύο μέρες θα μπαρκάραμε σε ναυλωμένα από την Αμερική σκάφη για να προωθηθούμε σε ασφαλείς προορισμούς στην Ευρώπη. Αλλά αυτό που είδαμε σε αυτόν τον δρόμο δεν ήταν μόνο η μεγαλύτερη μετακίνηση προσφύγων από μία χώρα σε μία άλλη, αλλά επίσης ήταν η πλέον άθλια και εγκληματική ενέργεια στην ιστορία της ανθρωπότητας.

Οι δρόμοι που οδηγούσαν στην Σαμψούντα και προς την ακτή ήταν γεμάτοι από τα απομεινάρια των σφαγών των προηγούμενων δύο ετών. Αποτελούνταν περισσότερο από γυναίκες, παιδιά και γέρους ανθρώπους. Όπως αναφέρθηκε πριν, οι νέοι άνδρες και όσοι ήταν ικανοί Έλληνες άνδρες είχαν σκοτωθεί.

Αλλά γιατί αυτοί οι Έλληνες- νομοταγείς Τούρκοι πολίτες, των οποίων οι πρόγονοι είχαν έρθει στη Μικρά Ασία 2.500 χρόνια πριν, μερικοί με τα στρατεύματα του Μεγάλου Αλεξάνδρου- ήταν τόσο ανυπόμονοι να αφήσουν την πατρίδα όπου είχαν ρίζες από τόσους πολλούς αιώνες πριν;

Η απάντηση ήταν γραμμένη στα πρόσωπα αυτών των ανθρώπων και επίσης στη σύνθεση της κάθε μιας από τις οικογένειες. Δεν υπήρχαν οικογένειες μεταξύ των προσφύγων. Ήταν μόνο εξαθλιωμένοι άνθρωποι... Οι αραμπάδες (τα αμάξια με τα βόδια ή τα άλογα) προχωρούσαν στη μέση του δρόμου καθώς είχαν προτεραιότητα στην κίνηση. Οι ταπεινοί πρόσφυγες προχωρούσαν με πολύ κόπο μαζί με τους αραμπάδες.

Πολλές από αυτές τις δυστυχείς ανθρώπινες υπάρξεις είχαν αρχίσει αυτήν την πορεία περίπου δεκαπέντε μέρες πριν. Υπήρχαν άλλοι που από το εσωτερικό της χώρας είχαν αρχίσει την πορεία από σημεία με απόσταση τριών εβδομάδων πορείας με τα πόδια.

Μερικά άτομα από τα απομεινάρια οικογενειών είχαν καταφέρει να πάρουν μαζί έναν γάιδαρο, φορτώνοντάς τον με λίγα τελείως απαραίτητα, όπως μια κουβέρτα ή κάποιο πανωφόρι. Οι κρύες μέρες της φθινοπωρινής εποχής είχαν αρχίσει και πολλοί από τους κακοντυμένους ανθρώπους έτρεμαν.

Survivors' Testimonies

Testimony 1

Testimony of Efthimios Couzinos in his book, *Twenty-Three Years in Asia Minor (1899-1922)*, reprinted by The Pontian Greek Society of Chicago, 2010. Below is an excerpt of the author's vivid recollection of life in Turkey before, during, and after the First World War, found on page 132:

On our way to Samsun, we observed history's greatest forced migration of people. It was the trekking of the native Greeks in Asia Minor back to where their forefathers had left about 2,500 years ago.

I was thankful that the American Near East Relief had prepared for some of us this comfortable and safe passage to the sea. In two days we would embark on American-hired vessels to proceed to safe destinations in Europe. But what we saw on this road was not only in Europe. But what we saw on this road was not only the greatest movement of refugees from one country to another, but also the most miserable and the cruelest in the history of mankind.

The roads leading to Samsun and to the coast were filled with the remnants of the massacres of the previous two years. They consisted mostly of women and children and old men. As we mentioned before, the young men and able-bodied Greek men were put to death.

But why were these Greeks—loyal Turkish subjects, whose forefathers had come to Asia Minor 2,500 years ago, some with the armies of Alexander the Great—anxious to leave a country where they had taken root so many centuries ago?

The answer was written on the faces of these people, and also on the composition of each family unit. There were no families among these refugees. They were just miserable people. ...The arabas (horse or ox carriage) proceeded in the center of the road, as they had the right of way. The humble refugees win plodding alongside the arabas.

Many of these pitiful human beings had started then trek about fifteen days ago. There were others from the interior that had started from points three weeks' walking distance away.

Some family remnant units had managed to take along a donkey, loading it with a few bare necessities, such as a blanket or a worn-out coat. The cold days of the fall season were commencing, and many of the ill-clad people were shivering.

Σχεδόν όλοι τους περπατούσαν και η πλειοψηφία από αυτούς κουβαλούσαν ό,τι υπάρχοντα είχαν πάνω στην πλάτη τους. Μπορούσες να διακρίνεις την καταγωγή του καθενός αν ήταν από πόλη ή από χωριό. Η φυσιονομία (εξωτερική εμφάνιση) των χωρικών ήταν σκληρότερη και άγρια και η φυσική τους κατάσταση ήταν περισσότερο προσαρμοσμένη σε αυτή την έκθεσή τους στα στοιχεία της φύσης. Εδώ ήταν τα απομεινάρια της οικογένειας ενός δασκάλου σε σχολείο στο Σιβάς (Σεβάστεια). Ο πατέρας της οικογένειας είχε σκοτωθεί εξαιτίας του επαγγέλματός του. Η χήρα, με δύο μικρά παιδιά, συνέχιζε την κοπιαστική πορεία. Ήταν αρκετά τυχερή που είχε αγοράσει ένα γαϊδούρι.

Είχε καλύψει το σάπιο σαμάρι με ένα κουρέλι το οποίο σε προηγούμενες καλύτερες μέρες θα πρέπει να ήταν κάποιο ακριβό κομμάτι. Μπορούσες να πεις από τα λίγα πράγματα που είχαν μείνει στην κατοχή της ότι θα πρέπει να ανήκε στη μεσαία τάξη από εύπορη οικογένεια αρκετά χρόνια πριν, με ένα άνετο σπίτι και με ένα δάσκαλο στην κεφαλή της οικογένειας. Με τη σειρά άλλαζε τα μικρά παιδιά που ήταν πάνω στο ζώο. Η φτωχή γυναίκα είχε περάσει από αυτή την έντονη ψυχολογική κατάσταση για δύο βδομάδες και φαινόταν ότι είχε φτάσει στο τέλος της αντοχής της. Όπως σταματήσαμε στην άκρη του δρόμου για να ποτίσουμε τα άλογα, η μητέρα μας ρώτησε πόσα χιλιόμετρα είχε ακόμα για να φτάσει στον προορισμό της, στη Σαμψούντα. Της είπαμε, περίπου πενήντα χιλιόμετρα ακόμη. Αυτό σήμαινε περίπου πέντε μέρες επιπλέον πορείας. Ευχόταν για το καλό των παιδιών της ότι θα ήταν ικανή να τα καταφέρει!

Μαρτυρία 2

Η μαρτυρία του Θεόδωρου Κουρτίδη από το βιβλίο, *Οι Έλληνες Πόντιοι της Μαύρης Θάλασσας*, του Κωνσταντίνου Χιονίδη, Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη, 2003.

Την τέταρτη μέρα, φτάσαμε στα Κοτύωρα, (Νοέμβριος 1922) και μας έβαλαν στις ελληνικές συνοικίες μαζί με τις γυναίκες και τα παιδιά οι οποίοι δεν είχαν εξοριστεί. Όλοι οι άνδρες από τα Κοτύωρα είχαν πάει εξορία μακριά στα Καρδούχεια όρη, για να ξαναμετρήσουν τις στάσεις και τις παρασάγγες του Ξενοφώντα (Ξενοφών, *Κάθοδος των Μυρίων*). Χιλιάδες από αυτούς πέθαναν στις απέραντες εκτάσεις στο εσωτερικό της Τουρκίας.

Συναντήσαμε ξανά εδώ, τον χασάπη του Πόντου, τον αιμοδιψή Τοπάλ Οσμάν. Είχε θριαμβευτικά επιστρέψει από τις σφαγές στη Σμύρνη, ταξιδεύοντας με το πλοίο Ακ Ντενίζ, μαζί με τους δολοφόνους συμμορίτες του Τούρκους Λαζούς. Όπως μας είπαν οι συνταξιδιώτες του, ο Τοπάλ Οσμάν είχε κάψει ζωντανούς κάποιους Έλληνες στους φούρνους του πλοίου. Αυτοί ήταν φυλακισμένοι στις φυλακές της Ούνιε και της Φάτσα.

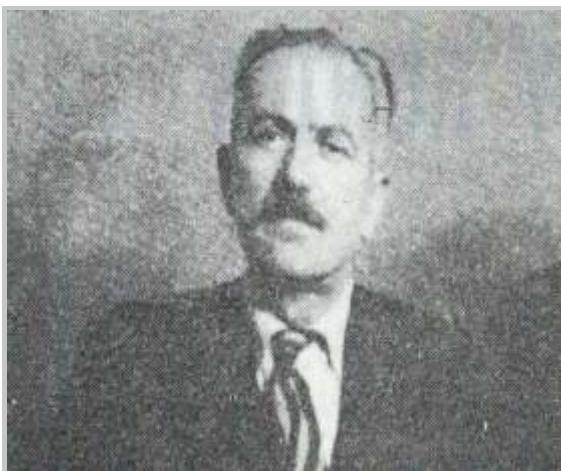
Σε λίγες μέρες, επιβιβαστήκαμε στο Ισπανικό πλοίο «Σάντα Μαρία». Αυτή ήταν η πρώτη φορά που αισθανθήκαμε ασφαλείς και αντιμετωπίσαμε συμπάθεια και ανθρώπινο ενδιαφέρον από τον πολύ ευγενικό καπετάνιο και το πλήρωμά του. Περισσότεροι πρόσφυγες επιβιβάστηκαν σε πέντε άλλα πλοία. Συναντήσαμε ανθρώπους-σκελετούς που έρχονταν από τα λιμάνια της Τρεμπόλου, της Κερασούντας και του Μπουλαντσάκ. Ήταν οι ελάχιστοι που κατάφεραν να επιβιώσουν από τις Τουρκικές θηριωδίες.

Nearly all of them walked, and the majority was carrying whatever belongings they had on their backs. You could easily tell the city folk from the peasants. The physiognomy [outward appearance] of the peasants was of a tougher and rougher type, and their physical condition was more adaptable to this exposure to the elements. Here was the remnant of a family of a school teacher from Sivas. The father of the family had been killed because of his profession. The widow, with two small children, was plodding along. She was fortunate enough to have purchased 1 (one) donkey.

She had covered the rickety saddle with a rug which must have been an expensive one in former fortunate days. You could tell from her few possessions that she must have belonged to a middle-class and prosperous family several years before, with a comfortable home and a teacher for the head of her family. She gave turns to her small children to ride the donkey. The poor woman had been going through this agonizing process for two weeks, and she seemed to have reached the end of her endurance. As we stopped alongside the road for watering the horses, the mother asked us how many kilometers she had to go to her destination, Samsun. We told her, approximately fifty kilometers more. That meant about five more days of walking. She hoped that for the sake of her children she might be able to make it!

Testimony 2

Testimony of Theodore Courtides from the book, *The Greek Pontians of the Black Sea*, by Constantine Hionides, Kyriakidis Brothers Publishers, 2003.

Θεόδωρος Κουρτίδης • Theodore Courtides

On the fourth day, we arrived in Kotyora (November, 1922) and were placed in the Greek quarters with the women and children, who had not been exiled. All the men of Kotyora had gone into exile, far away to the Carduchians mountains, to count again the stops and parasangs of Xenophon. Thousands of them died in the vast areas of the interior of Turkey.

We met here, again, the butcher of Pontos, the blood-thirsty Topal Osman. He was triumphantly returning from the massacres of Smyrna, on board the ship Ak Deniz, along with his murderous gangsters Turkish Lazoi. As we were told by his fellow passengers, Topal Osman burned a few Greeks alive in the ovens of the ship. These were prisoners from the jails of Unye and Fatsa.

In a few days, we boarded the Spanish ship “Santa Maria.” This was the first time we felt secure and encountered compassion and human interest, from the very gentle captain and crew. More refugees were boarding on five other ships. We met human skeletons, coming from the ports of Tirebolu, Kerasounta and Bulancak. They were the very few who survived the Turkish ferocity.

Οι γυναίκες και τα παιδιά από τα Κοτύωρα επιβιβάστηκαν σε αυτά τα πλοία που έμπαιναν στο λιμάνι κάθε μέρα, για να συναντήσουν τους δικούς τους αργότερα στην Ελλάδα, αφού εκείνοι πήγαιναν στην Ελλάδα μέσω της Συρίας (τελείως στα νοτιοανατολικά της Τουρκίας και αφού είχαν διασχίσει με τα πόδια, όλη την Τουρκία από βορά προς νότο). Άλλα πλοία με πρόσφυγες περνούσαν κοντά προερχόμενα από την Τραπεζούντα, τα Σούρμενα, τη Ριζέ, τη Γκιουμούσχανε (Αργυρούπολη), τη Χαϊρίανα, το Ερζινκαν και το Ερζουρούμ.

Όλοι ξεκινούσαν για τη μητέρα Ελλάδα μαζί με τους πρόσφυγες που ήρθαν από τις επαρχίες της Αμισού (Σαμψούντα), Μπάφρα, Αλατσάμ, Τέρμα, Ούνιε, Ινέμπολου, Κασταμονή, Σινώπη, Ερεγλί (Ηράκλεια Ποντική) και τις περιοχές του εσωτερικού Ερμπαα, Χάβζα, Λαντίκ, Κιοπρού, Αμάσεια, Μερζιφόν, Σιβάς (Σεβάστεια), Τοκάτη, Νικσάρ, Ρεσαντιγιε, Κογιουλχισάρ, Νικόπολη, Ρεφαχιγιε και Απές.

Σε μερικές επαρχίες του Πόντου, όπου οι μάχες με αντάρτες ήταν ισχυρές, οι καταστροφές ήταν μεγαλύτερες και τα θύματα του επτάχρονου πολέμου αριθμούσαν πολύ περισσότερους. Οι τελευταίοι από τους πολεμιστές που μάχονταν τους Τούρκους και τα στοιχεία της φύσης αναγκάστηκαν να αφήσουν τα δοξασμένα λημέρια τους και μαζί με ανάπηρους, τραυματίες, χήρες και τα ορφανά τους, προστέθηκαν στους Ποντίους που άφησαν την Τουρκία.

Οι πρόσφυγες στην Ελλάδα

Ο Ελληνικός πληθυσμός της Μικράς Ασίας και του Πόντου είχε εκτοπιστεί με τη βία ή είχε σφαγιαστεί ειδικά τα έτη 1922 και 1923 πριν τη συνθήκη της Λωζάνης στις 24 Ιουλίου του 1923. Αυτοί που κατάφεραν να δραπετεύσουν πλημμύρισαν τα Ελληνικά νησιά και σταδιακά μεταφέρθηκαν στην κυρίως Ελλάδα ενώ άλλοι κατάφεραν να φτάσουν σε χώρες της Ευρώπης, σε περιοχές στα νότια της Ρωσίας και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Από το 1,5 εκατομμύριο Έλληνες που έφυγαν από τη Μικρά Ασία, οι περισσότεροι ακολούθησαν τον Ελληνικό Στρατό που υποχωρούσε μετά την ήττα του στον Ελληνο-Τουρκικό πόλεμο στην Τουρκία. Οι τελευταίοι 150.000 έφυγαν ως τμήμα της ανταλλαγής πληθυσμών. Περισσότεροι από ένα εκατομμύριο πρόσφυγες ήλθαν στην Ελλάδα, αυξάνοντας τον πληθυσμό της κατά περίπου ένα τρίτο μέσα σε λίγους μήνες. Χιλιάδες σπίτια κτίστηκαν γρήγορα ώστε να φιλοξενήσουν τις νέες αφίξεις.

Αφού εγκαταστάθηκαν οι πρόσφυγες, βοήθησαν στο να έρθει ευημερία στην Ελλάδα- η εισροή φόρων αύξησε τα έσοδα κατά 400% μέσα σε λίγα χρόνια. Η γη που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για γεωργικούς σκοπούς αυξήθηκε για περισσότερο από 50%. Οι νέοι εργάτες, πολλοί από αυτούς ήδη εκπαιδευμένοι, ήταν μια πηγή εργασίας χαμηλού κόστους και η οικονομία της Ελλάδας αναπτύχθηκε από νέες και κερδοφόρες βιομηχανίες που κτίστηκαν από πρόσφυγες που ήταν και πριν πετυχημένοι επιχειρηματίες στη Μικρά Ασία.

Ένα παράδειγμα είναι η προσωπική μαρτυρία του Αριστοτέλη Ωνάση και της οικογένειάς του. Ο πατέρας του Αριστοτέλη, Σωκράτης, ήταν ένας πετυχημένος επιχειρηματίας πλοιοκτήτης στη Σμύρνη. Η οικογένειά του άφησε τα πάντα πίσω όταν η Μεγάλη Πυρκαγιά της Σμύρνης, που ξεκίνησε από τους Τούρκους για να πάρουν τη γη, κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος της πόλης. Τα μέλη της οικογένειας Ωνάση έγιναν πρόσφυγες στην Ελλάδα. Ο Αριστοτέλης δημιούργησε το δικό του στόλο φορτηγών και δεξαμενοπλοίων. Έκανε επενδύσεις και απέκτησε πολλές επιχειρήσεις, περιλαμβανομένης της δημιουργίας του Ελληνικού εθνικού αερομεταφορέα, της Ολυμπιακής Αεροπορίας. Είναι περισσότερο γνωστός στις ΗΠΑ ως ο δεύτερος σύζυγος της Ζακελιν(Τζάκυ) Κένεντυ.

The women and children of Kotyora were boarding those ships coming into port, every day, and to meet their own people later on in Greece, who were then coming through Syria. Other ships with refugees were passing by from Trapezounta, Surmena, Rize, Gumushane (Argyroupolis), Cheriana, Erzincan, and Erzurum.

All set out for mother Greece with the refugees who came from the provinces of Amisos (Samsun), Bafra, Alacam, Terma, Unye, Inebolu, Kastamonu, Sinope, Eregli, (Heraclea Pontica) and the interior areas of Erbaa, Havza, Ladik, Kiopru, Amasya, Merzifon, Sivas (Sebasteia), Tokat, Niksar, Resadiye, Koyulhisar, Nikopolis, Refahiye, and Apes.

In some provinces of Pontos, where struggles with guerrillas were strong, the destruction was greater and the victims of the seven year fights numbered many more. The last few fighters against the Turks and the natural elements were forced out of their glorious hiding places and, together with the crippled, wounded, widows and their orphans, they were added to the Pontians who were leaving Turkey.

Refugees in Greece

The Greek population of Asia Minor and Pontus was violently expelled or massacred especially in 1922 and 1923 before the Lausanne Treaty on July 24, 1923. Those who escaped flooded the Greek Islands and eventually were transferred to the mainland of Greece whereas others managed to reach countries in Europe, southern Russian territories and the United States of America.

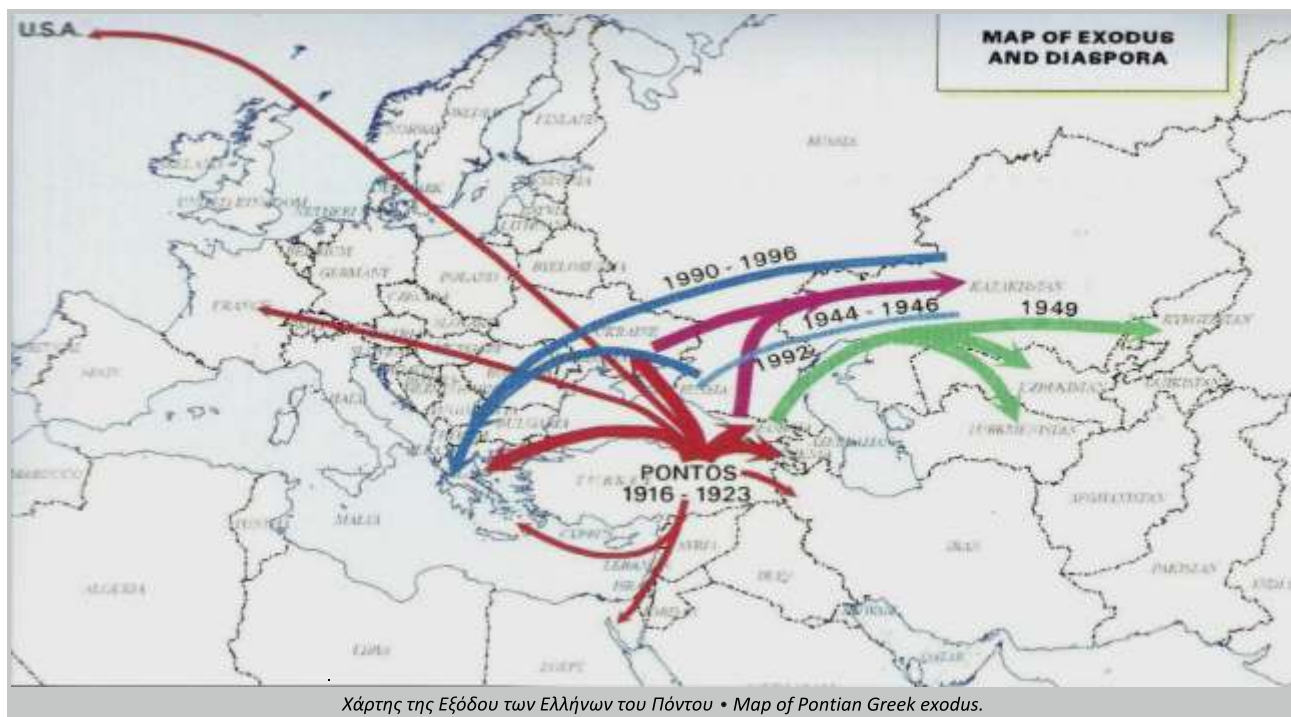
Of the 1.5 million Greeks who left Asia Minor, most had followed the retreat of the Greek Army after it lost the Greco-Turkish War to Turkey; the last 150,000 left as part of the population exchange. More than one million refugees came to Greece, raising its population by about one third in just a few months. Thousands of homes were quickly built to house the new arrivals.

Once settled, the refugees helped bring prosperity to Greece—tax revenue increased by nearly 400% in just a few years. Land that could be used for agriculture increased by more than 50%. The new workers, many very skilled, were a source of lower cost labor, and Greece’s economy grew from new and profitable industries built by refugees who were successful business owners in Asia Minor.

One example is the personal account of Aristotle Sokratis Onassis and his family. Onassis’ father, Socrates, was a successful shipping entrepreneur in Smyrna. His family left everything behind when the Great Fire of Smyrna, started by the Turks to take the land, destroyed most of the city. The Onassis family became refugees in Greece. Aristotle Onassis built his own fleet of freighter and tanker ships. He invested in and owned many businesses, including the creation of the Greek national airline, Olympic Airways. He is most well known in the United States as the second husband of Jacqueline Kennedy.

Σήμερα σχεδόν το 40% των Ελλήνων είναι είτε μερικά είτε ολικά καταγόμενοι από τους πρόσφυγες της Μικράς Ασίας.

Today, approximately 40% of Greeks are either wholly or partially descended from the refugees of Asia Minor.

Παρά τον θάνατο και το ξεριζώμα των Ελλήνων από τις πατρογονικές τους εστίες των 3.000 χρόνων στην Μικρά Ασία και τον Πόντο, σήμερα οι επιζώντες και οι απόγονοί τους κατάφεραν να διατηρήσουν τον πολιτισμό τους, τις παραδόσεις τους και τα ήθη και έθιμά τους. Απόγονοι των προσφύγων από τη Μικρά Ασία και τον Πόντο κρατάνε τον πολιτισμό τους ζωντανό διαμέσω εκατοντάδων συλλόγων παγκοσμίως. Απόδειξη για αυτό μπορεί να βρει κάποιος στις

Despite the death and displacements of Greeks from their ancestral land of 3,000 years in Asia Minor and Pontus, today the survivors and their descendants managed to preserve their culture, tradition, and customs. Descendants of the Asia Minor and Pontus refugees keep their culture alive through hundreds of organizations worldwide. Evidence of that is seen on the Internet postings of their costumes, songs, music, dances, and historical information.

Ημέρα Μνήμης

Τα τραγικά γεγονότα των ετών 1913-1923 είναι ιστορικά σημαντικά για όλη την ανθρωπότητα και ειδικά για τους Έλληνες παντού. Δύο σημαντικά συμβάντα σημάδεψαν την καταστροφή των Ελλήνων της Μικράς Ασίας και του Πόντου. Χρόνια μετά τον εκτοπισμό τους και τον ξεριζωμό τους από τις πατρογονικές τους εστίες των 3.000 ετών, αυτοί που επέζησαν έθεσαν τις παρακάτω ημερομηνίες για να τιμήσουν τις χιλιάδες των θυμάτων που έχασαν τις ζωές τους:

Παγκοσμίως, οι Ελληνικές κοινότητες τιμούν τη μνήμη της Γενοκτονίας των Ελλήνων Ποντίων στις 19 Μαΐου. Αυτήν την ημέρα το 1919, ευρισκόμενος στην Σαμσουντα της Μαύρης Θάλασσας, ο Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, ο ιδρυτής της σύγχρονης Τουρκίας, άρχισε τη δεύτερη φάση της Ποντιακής εθνοκάθαρσης και γενοκτονίας.

Οι Έλληνες επίσης έθεσαν ως ημέρα μνήμης για την Γενοκτονία των Ελλήνων της Ανατολίας τη 14^η Σεπτεμβρίου. Αυτή την ημέρα το 1922, οι Τούρκοι έβαλαν φωτιά στην κατοικημένη κυρίως από Έλληνες πόλη της Σμύρνης, καταστρέφοντας τις Ελληνικές και Αρμενικές συνοικίες και σκοτώνοντας χιλιάδες ανθρώπων πριν την εκκένωση της πόλης αρκετές βδομάδες αργότερα.

Day of Remembrance

The tragic events in 1913-1923 are historically significant for all mankind and especially for Hellenes everywhere. Two major events marked the destruction of Greeks in Asia Minor and Pontus. Years after their expulsion and uprooting from their homeland of 3,000 years, those who survived set the following commemorative days to honor the thousands of victims who lost their lives:

Worldwide, Greek communities commemorate the Pontian Greek Genocide on May 19th. On this day in 1919, while in Samsun on the Black Sea, Mustafa Kemal Atatürk, the founder of modern-day Turkey, initiated the second phase of the Pontian ethnic cleansing and genocide.

Greeks also commemorate the Anatolian Greek Genocide on September 14th. On that day in 1922, the Turks set fire to the predominantly Greek city of Smyrna, destroying the Greek and Armenian quarters and killing thousands of people before survivors were evacuated several weeks later.

Ερωτήσεις ανασκόπησης

1. Τι είναι «Μικρασιατική Καταστροφή»;

---

2. Εξήγησε την μεγάλη ανταλλαγή των πληθυσμών. Για ποιο λόγο έγινε;

---

3. Με ποιο τρόπο οι Έλληνες πρόσφυγες βοήθησαν την Ελληνική οικονομία;

Review Questions

1. What is the “Asia Minor Catastrophe?”

---

2. Explain the great population exchange. Why was it done?

---

3. How did Greek refugees help the economy of Greece?

Ερωτήσεις ανασκόπησης

4. Δώσε τον ορισμό της λέξης «Διασπορά»

---

5. Εκτός τις ΗΠΑ, Έλληνες πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν σε ποιες άλλες χώρες;

---

6. Γιατί είναι σημαντικές οι ημερομηνίες 19 Μαΐου 1919 και 14 Σεπτεμβρίου 1922;

Review Questions

4. Define “diaspora.”

---

5. Besides the U.S., Greek refugees settled in what other countries?

---

6. Why are May 19, 1919 and September 14, 1922 such important dates?

Παράρτημα

Χρονολογία των Γεγονότων

Π.Χ.	
3000-1450	Μινωικός Πολιτισμός στην Κρήτη
2000	Άφιξη των Ελλήνων στην Ελλάδα
1600	Μυκηναϊκός Πολιτισμός
1300-1200	Μύθοι των Αμαζόνων
1275	Ο Μύθος του Ιάσονα και των Αργοναυτών
1200	Η Κάθοδος των Δωριέων
1100	Οι Έλληνες μετακινούνται στη Μικρά Ασία
785	Ίωνες από τη Μίλητο ιδρύουν τη Σινώπη στον Πόντο
776	Ίωνες από τη Σινώπη ιδρύουν την Τραπεζούντα
657	Έλληνες από τα Μέγαρα ιδρύουν το Βυζάντιο
Μ. Χ.	
34	Ο Άγιος Ανδρέας στον Πόντο
50-58	Ο Άγιος Παύλος στη Μικρά Ασία και στον Πόντο
1100	Τουρκικές νομαδικές φυλές μεταναστεύουν από την κεντρική Ασία στην Μικρά Ασία
1453	Η πτώση της Κωνσταντινούπολης
1461	Η πτώση της Τραπεζούντας
1913-1923	Ελληνική Γενοκτονία (στην Ανατολική Θράκη, στον Πόντο και στη Μικρά Ασία)
Σεπτέμβριος 1922	Η Μεγάλη Φωτιά της Σμύρνης και η Μεγάλη Καταστροφή
Ιούλιος 1923	Συνθήκη της Λωζάνης και η αναγκαστική ανταλλαγή των πληθυσμών- Το τέλος του Ελληνισμού στη Μικρά Ασία και στον Πόντο

Appendix

Chronology of Events

B.C.	
3000-1450	Minoan Civilization in Crete
2000	Arrival of Greeks in Greece
1600	Mycenaean civilization
1300-1200	Myths of Amazons
1275	Myth of Jason and the Argonauts
1200	Dorians in Greece
1100	Greeks migrate to Asia Minor
785	Ionians from Miletos founded Sinope in Pontus
776	Ionians from Sinope founded Trabizond
657	Greeks from Megara founded Byzantium
A.D.	
34	Saint Andreas in Pontus
50-58	Saint Paul in Asia Minor and Pontus
1100	Turkic nomads migrate from central Asia to Asia Minor
1453	The fall of Constantinople
1461	The fall of Trebizond
1913-1923	Greek Genocide (in Eastern Thrace, Pontos, and Asia Minor)
September 1922	The Great Fire of Smyrna and The Great Catastrophe
August 1923	Treaty of Lausanne and forced exchange of population; The end of Hellenism in Asia Minor and Pontus

Λεξιλόγιο

~ Α ~

Αρχαιότητα: Η πρώτη περίοδος, πρώτοι καιροί, αρχαίοι χρόνοι, μακρινό παρελθόν

~ Γ ~

Γενοκτονία: Συστηματική εξόντωση ή ένα πρόγραμμα ενεργειών με σκοπό να καταστρέψει όλη ή μέρος κάποιας εθνικής, θρησκευτικής, φυλετικής ομάδας

~ Δ ~

Δημόσιος Λειτουργός: Ένα πρόσωπο σε δημόσια υπηρεσία που ο μισθός του πληρώνεται από τους φορολογούμενους

Διασπορά: διασκορπισμός, μετακίνηση σε διάφορα μέρη

~ Ε ~

Εθνικός: αυτός που προέρχεται από κάποιο έθνος, σύνολο ενός λαού με κοινές ρίζες

Εθνοκάθαρση: Η διαδικασία ή η πολιτική της εξάλειψης μιας εθνικής ή θρησκευτικής ομάδας με διώξεις, εκτοπισμούς ή μαζικές δολοφονίες

Εκκαθάριση: να «καθαρίζω» μεταφορικά, να σκοτώνω, να ξεκαθαρίζω

~ Μ ~

Μοναστήρι: Ένα κτίριο ή συγκρότημα κτιρίων που φιλοξενεί μοναχούς ή μοναχές

~ Ο ~

Οθωμανική Αυτοκρατορία: Αναφέρεται στην Τουρκική Αυτοκρατορία ανάμεσα στα έτη 1299 έως 1918 μ.Χ.

~ Π ~

Πατριάρχης: Ο πνευματικός πατέρας και ηγέτης μιας οικογένειας ή φυλής- ο ηγέτης

Ανατολικών Ορθοδόξων Χριστιανών

Πατριαρχείο: Η έδρα του Πατριάρχη

Προκάτοχος: Το πρόσωπο που κατείχε μια θέση πριν να αντικατασταθεί

Vocabulary

~ A ~

Antiquity: The early period; early times; ancient times; distant past

~ C ~

Civil Servant: A person in the public service whose salary is paid by the taxpayers

~ D ~

Diaspora (from the Greek word διασπορά): Scattering; displacement; dispersion

~ E ~

Ethnic: National; nations or groups of people

Ethnic Cleansing: Process or policy of eliminating unwanted ethnic or religious groups by deportation or mass murder

~ G ~

Genocide: Systematic killing or a program of action intended to destroy a whole, national or ethnic group

~ M ~

Monastery: A building or complex of buildings housing monks or nuns

~ O ~

Ottoman Empire: Referring to the Turkish Empire (1299-1918 A.D.)

~ P ~

Patriarch: The father and ruler of a family or tribe; the leader of Eastern Orthodox Christians

Patriarchate: Territory of a Patriarch

Predecessor: A person who held a position before replacement

Purge: To cleanse; to kill; to clear away or wipe out

Προτεινόμενα βιβλία

Τα παρακάτω βιβλία παρατίθενται για αυτούς που ενδιαφέρονται σε περαιτέρω γνώση της ιστορίας του Ελληνισμού και των ανθρώπων του Πόντου

Fridtjof Nansen και η Ελληνική προσφυγική κρίση Crisis 1922-1924: Έρευνα της Πολιτικής της Διεθνούς Ανθρωπιστικής Επέμβασης και η συμφωνία για υποχρεωτική Ελληνο-Τουρκική ανταλλαγή πληθυσμών του Δρος. Χάρη Ψωμιάδη. Μια σημαντική μελέτη της αναγκαστικής ανταλλαγής και ο ρόλος του Νορβηγού εξερευνητή, κατόχου Νόμπελ, Fridtjof Nansen, ενός διεθνούς ανθρωπιστή ο οποίος έσωσε τις ζωές χιλιάδων Ελλήνων προσφύγων, καθώς και εκατομμυρίων άλλων θυμάτων λιμού ή πολέμου σε όλη την Ευρώπη. Μία έκδοση του Ελληνικού Κέντρου Έρευνας για τη Μ. Ασία και τον Πόντο. Τυπωμένη από την Athens Printing Co., NY.

Ούτε το όνομά μου: Μία αληθινή ιστορία. Η αλησμόνητη αληθινή ιστορία της 10χρονης Σάνο Χάλο, μία επιζήσασα της πορείας θανάτου, που έχασε την οικογένειά της, όπως την αφηγήθηκε στην κόρη της, Θία. Αυτό το βιβλίο γράφτηκε από την κόρη της Θία Χάλο και εκδόθηκε από την Picador, USA.

Ένα ταξίδι τάμα: Πόντος- Κεφαλλονιά, μία αφήγηση της αληθινής ιστορίας της Σοφίας Καππάτου σχετικά με τη ζωή του πατέρα της που άρχισε στην περιοχή του Πόντου της Μικράς Ασίας, στην Τουρκία το 1910, και τελείωσε στην Κεφαλλονιά, στην Ελλάδα, το 2000. Το μακρύ ταξίδι μιας ζωής, που άρχισε με τον ξεριζωμό, την εξορία, την απώλεια της οικογένειάς του, το Αμερικανικό Ορφανοτροφείο της Αθήνας και αρκετά άλλα σημαντικά γεγονότα πριν από την τελική στάση στην Κεφαλλονιά. Εκδομένο από το Foundation of Hellenic World.

Ταμάμα, το Χαμένο Κορίτσι του Πόντου: Του Γιώργου Ανδρεάδη, Εκδόσεις Γόρδιος, Ελλάδα. Η αληθινή ιστορία ενός κοριτσιού του Πόντου, ο αποχωρισμός από την οικογένειά της κατά τη διάρκεια της πορείας θανάτου, που πήρε τις ζωές των γονιών της και του αδερφού της, καθώς και εκατοντάδων άλλων κατοίκων του χωριού της. Αυτό το νεαρό κορίτσι, υιοθετήθηκε από μια Τουρκική οικογένεια που κράτησε μυστική την ταυτότητά της για 50 χρόνια, μέχρι να αρρωστήσει πολύ βαριά.

Εικοσιτρία χρόνια στη Μικρά Ασία (1899-1922), ένα βιβλίο από τον Ευθύμιο Ν. Κουζινό επιζώντα του ξεριζωμού από την πατρίδα του στον Πόντο. Η αυτόπτης μαρτυρία του Κουζινού, είναι μία πολύτιμη πηγή λεπτομερών πληροφοριών για όποιον ενδιαφέρεται για τα γεγονότα που οδήγησαν στην καταστροφή των Ελληνικών, Αρμενικών και Ασσυριακών Κοινοτήτων της Μικράς Ασίας, σημερινή Τουρκία. Την ανατύπωση του βιβλίου χρηματοδότησε και επιμελήθηκε ο Σύλλογος Ποντίων Ελλήνων Σικάγου.

Suggested Reading

The following books are listed for those interested in further reading on the history of Hellenism and the Pontus people.

Fridtjof Nansen and the Greek Refugee Crisis 1922-1924: A Study on the Politics of International Humanitarian Intervention and the Greek-Turkish Obligatory Population Exchange Agreement by Professor Harry J. Psomiades. An important study of the compulsory exchange and the role of Norwegian adventurer, explorer, Nobel Prize winner Fridtjof Nansen, an international humanitarian who saved thousands of the Greek refugees, as well as millions of other victims of famine or war throughout Europe. Publication of the Asia Minor and Pontos Hellenic Research Center. Printed by Athens Printing Co., NY.

Not Even My Name: A True Story. The unforgettable true story of 10-year-old Sano Halo's survival of the death march, that annihilated her family—as told to her daughter, Thea. This book is written by her daughter, Thea Halo, and published by Picador USA.

The Promised Journey: Pontus-Kefalonia, a narration of a true story by Sophia Kappatos about her father's life that began in the Region of Pontus in Asia Minor, Turkey in 1910, and ended in Kefalonia, Greece in 2000. His long journey in life, started with uprooting, exile, loss of family, American Orphanage in Athens and several other significant events before his final stop in Kefalonia. Published by the Foundation of Hellenic World.

Tamama, The Missing Girl of Pontus by George Andreadis, published by Gordios, Greece. The true story of a Pontian Greek girl's separation from her family during a death march that claimed the lives of her parents and brother, and hundreds of other members of her village. This young girl was adopted by a Turkish family who kept her identity secret for 50 years until she became very ill.

Twenty-Three Years in Asia Minor (1899-1922), a book written by Efthimios N. Couzinos, survivor of the uprooting from his homeland Pontus. Couzinos' eyewitness testimony is a valuable source of detailed information for anyone interested in the events that led to the destruction of the Greek, Armenian, and Assyrian communities in Asia Minor, (present day Turkey). Reprint of the book is sponsored by Pontian Greek Society of Chicago.

